



VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ



Nema mira u Šošonu

BROJ 84

CENA 2 DIN.





KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKE FIRME

DARWIL

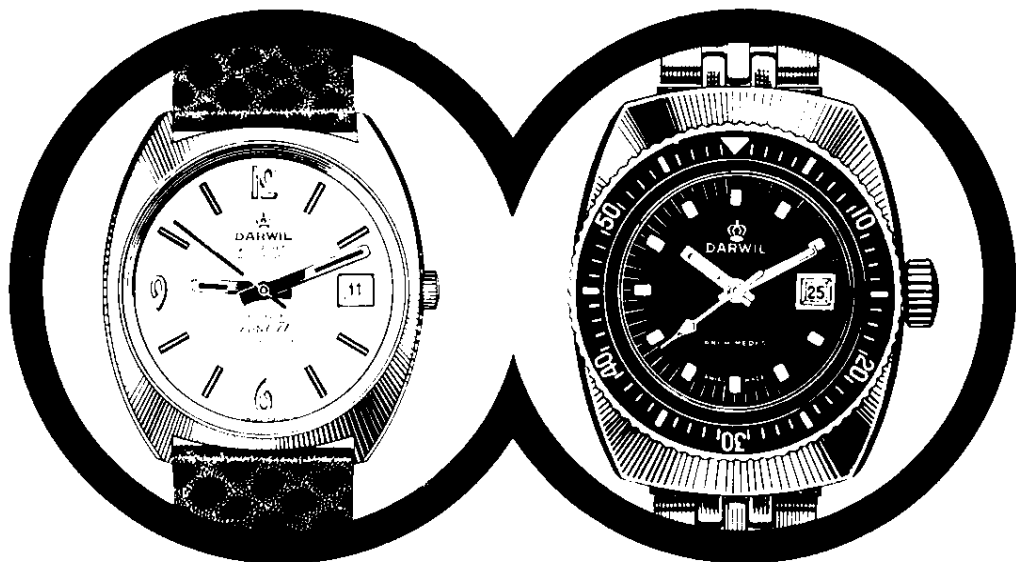
TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4 / I-II

MOĆI CETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA
CASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO
PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.
TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU
NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO
SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14,
18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

ZA VAS — CASOVNIK LORD 71
ZA VAŠU SUPRUGU — CASOVNIK LADY 71
SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA
I UDARA

CASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI
I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM
KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!
SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM
MESTIMA



**NEMA MIRA
U ŠOŠONU**

Naslov originala
WILLIAM MARK:

KAMPF AUF DER ASTOR-RANCH

Copyright by Martin Kelter Verlag
1970.

NEMA MIRA U ŠOŠONU

— Pašnjaci su loši! — doviknuo je Džek Zarbel i prošao prstima kroz pepeljavoplavu talasastu kosu. — Ako konačno nešto ne budemo preduzeli, oče, naš ranč će propasti!

Stari čovek je sedeo zgrčen u svojoj naslonjači i posmatrao sina vodnjikavim pogledom. Podigao je ruke, a onda ih bespomoćno spustio.

— Suviše si nestrpljiv, Džek.

— Nestrpljiv? — promrsi dvadesetšestogodišnji sin. — Ne, nisam. Nego jednostavno ne mogu da gledam kako nas Astor sve sabija u zemlju. Taj lupež nije imao mira sve dok se nije dokopao zemljišta oko gornjeg toka potoka Šošon. Nije se smirio dok nije oterao Džonsona sa njegove zemlje, sve dok Lampis i Federer nisu otišli, dok Ajli i Tarni nisu odustali od bilo kakvog otpora. Mi smo ovde, na istочноj granici njegovog poseda, ostali poslednji. Ako se mi, konačno, ne budemo suprostavili, možemo da uzmaknemo jedino još u vazduh.

— To samo tako izgleda, Džek —

pokušavao je otac da ga umiri. — Oni ljudi preko! (uvek je govorio tako, ne pominjući ime Astor) imaju konačno i svojih briga. To što su se trudili oko potoka sasvim je razumljivo. Njihovo stado je bar dvadeset puta veće od našeg, sinko...

— Znam — prekide mladić oca u pola rečenice. — Nisu oni zbog toga kupili potok. Ne samo zbog toga. Astor mu je odmah skrenuo tok. Deo vode je odveo na drugu stranu. Najveći deo vode teče pravo do Astorovog poseda. Ono što je posle toga ostalo u koritu gotovo je sami mulj.

— To se sada više ne može izmeniti, Džek. Ljudi preko još uvek rade na skretanju vode. No, i to će jednog dana biti okončano. Onda će voda, koja bude dolazila do nas, ponovo biti čista.

— Čista? Ako se sve đubre sa majura baca u njega, kako može da bude čista? Zar uobražavaš da će se stvari doista izmeniti kada radovi na skretanju korita budu završeni?

Onda si veoma naivan, oče. Ti lupeži sve to čine sa određenim ciljem i namerom. Oni nam zagađuju vodu kako bismo što pre odustali, kako bi smo što pre svu svoju sirotinju natovarili na dvojica kola koja imamo, prodali stoku i otišli kao što su i svi ostali učinili. No, pre nego što se odavde povučem, otići ću da govorim sa Astorom i to sa revolverom u ruci.

Stari Zarbel samo odmahnu rukom. Poznavao je Frederika Astora već godinama i znao da se protiv njega ništa ne može preduzeti. Taj stočar je postao suviše moćan. Posed mu je bio veliki, a krda u pravom smislu reči ogromna.

Džek je bio u pravu. Njegovom ocu je to bilo jasno. Međutim, ni Džek nije bio baš sjajan momak. Zadao je svom ocu dosta jada, družeći se sa ljudima kakvi su Markot, Lari Lun i Džube Martinez. Čak se bio sprijateljio i sa Genanovima, razbojnicima ozloglašanim u celoj pokrajini. Svi ti Džekovi prijatelji imali su glas da gori nije mogao biti.

Markota je Vajat Erp uspeo da stavi iza katanca, a dva brata Fašina protera iz pokrajine. Time je broj lupeža, sa kojima se Džek Zarbel družio, donekle smanjio. No, kad god bi otišao u grad Šošon ili Glenvud Springs uvek je bivao u društvu ozloglašanih tipova, igrao s njima karte, jahao i pio.

Nije ni čudo što je onda Astor u porodici Zarbel video razbojнике, koje treba proterati što dalje.

Džek Zarbel je bio bezočan, tvrdoglav i sam na neki način Astor u malom. Zbog toga mu je i smetalo što je u senci velikog suseda.

Mlađi sin, sedamnaestogodišnji Čarli, bio je još gori, siledžija kakav

se retko nalazi, razmetljivac i revolveraš.

Stari je imao muke sa dvojicom takvih sinova. Pre deset godina ga je napustila žena, nepopravima pijanica obojene kose i drečavih haljina. Otišla je sa nekim mršavim trgovcem. Na nesreću, nekoliko godina kasnije taj trgovac je u Glenvud Springsu otvorio krčmu, u kojoj je divlja Meri Zarbel stajala za šankom. Pila je sa kaubojima, pušila i vodila skaradne razgovore, za koje je uvek imala dosta sabesednika i slušalaca. To da su je ljudi u stvari prezirali i ismejavali je tajno, nije nikada primećivala.

Međutim, nije majka i žena bila ta koja je porodicu gurnula u propast. Ili, bolje rečeno, ne samo ona. Džeri i Čarli su još od najranije mladosti bili dva opaka derana, kojima se svako sklanjao s puta. Naravno, bilo je i drugih dečaka slične naravi i karaktera ali Zarbelove je još uz to pratila nesreća.

Prvo je to bila žena i majka, a zatim neizdržljivi pritisak koji je Astor vršio na njih.

Frederik Astor je javno govorio da bi sa zadovoljstvom video kako mu taj šljam odlazi iz susedstva.

Džek još jednom prođe prstima kroz svoju bujnu kosu i pokaza rukom na blagi proplanak u pravcu zapada.

— To je bila Džonsova zemlja, ona koju je on tebi obećao. Učinio je to pred Ajlijem i Vogamom. I Valter Tarni je čuo kada ti je Džonson u Šošonu obećao zemlju. I šta se dogodilo? Astor sada mirno sedi na njoj. Nama je taj proplanak i te kako potreban. Džonsonu nije svaka-ko, jer je gajio samo nekoliko konja. Nama bi dobro došao za goveda. No, stvar je propala. Astor nije

izustio ni reč, ali je jedne noći rasterao našu stoku i podigao visoku ogradu.

Ogradu u pokrajini Garfield! Ti si ranije uvek govorio da tako nešto ne sme da postoji i da si se u svoje vreme povukao iz Nebraske, bežeći ispred ograde. I evo, ta ograda te je ovde stigla. Tvoj sused Frederik Astor ograđuje pašnjake bodljikavom žicom, pa si sada zatvoren kao u kavezu ili zatvoru. To je kraj!

— Ti si suviše nestrpljiv — branio se starac, iako mu je „voda bila do grla”. Osećao je tačno da se Astor sprema da mu zada odlučujuć udarac, jer je saznao da je stari Zarbel teško oboleo i da ga je jednostrana paraliza privezala za naslonjaču.

Znao je šta dolazi, ali nije hteo da veruje u to.

Džek i Čarli nisu bili osobe kojima je u ovoj situaciji smeo da prepusti vođenje ranča.

Iako je mogao da se kreće samo uz pomoć starog kaubojja Vokera, nije predavao ranč Džeku u ruke. Hteo je da sačeka da se prilike bar donekle izmene.

Džek mu je već u nekoliko navrata objašnjavao da će odjahati sa imanja, ukoliko na njemu ne može da bude gazda. Pretio je, takođe, da će u tom slučaju Čarli sasvim sigurno poći sa njim. No, starac na to nije reagovao i sinovi su ostali na imanju.

Iako je znao da starom ocu smeta hladnoća, Džek je namerno otvorio vrata i stajao u njima. Hteo je da izazove starog.

— Ja ću ti sada nešto reći, tata. To je ujedno i poslednje što ću ti predložiti. Noćas ćemo oterati naša goveda natrag na proplanak.

— Jesi li poludeo? — uzviknuo je

stari Zarbel. — Tamo se nalazi ograda od bodljikave žice. Ko takvu ogradu oštetiti, radi protiv zakona.

— Zakon! — urlao je Džek. Od gneva je zalupio vrata. — Zakon! On te je i načinio bogaljem, jer si mesecima morao da skrećeš vodu iz reke Kolorado i stajao u vlazi. Zbog toga smo morali da se bavimo svim mogućim zašivicama i drugim nevoljama, koje nam je, radeći tobož samo po zakonu, Astor navukao na vrat. Zbog toga smo zapustili imanje i dogurali dovde. Ti si ostavio zdravlje u ledenoj vodi, jer je veliki Frederik Astor oteo vodu s potoka. Ja danas gonim goveda na proplanak. Kid Danser je već pribavio makaze. Proseći ćemo ogradu samo onoliko, koliko je potrebno da proteramo stoku.

Starac je formalno poskočio iz naslonjače. Znao je da je to neodložan kraj, ako ovaj neobuzdani Džek bude isekao Astorovu ogradu.

— Ništa ti nećeš učiniti! Ništa što ja nisam naredio. A sada odlazi! Pošalji mi Dansera ovamo!

Džek pođe na vrata i još jednom se okrete.

— Ja ću danas oterati goveda na proplanak!

Starac se, drhteći, uspravi, pridržavajući se grčevito za naslon.

— Ako se usudiš da to...

Vrata su se sa treskom zatvorila.

Zarbel se zabrinuto zagleda u pod. Bio je bespomoćan.

Znači, dotle je došlo. Od kako ga je žena napustila, sam je vaspitao sinove i nije išlo dobro. Pre sedam godina je u Glenvud Springsu upoznao neuglednu Kejt Emerson. Htela je da dođe na ranč da podiže njegovu decu i da im zameni majku. No, kada je to video, Džek je pljuvao po podu i tako žestoko psovao,

da je stari Zarbel odustao od te namere.

Kejt Emerson je čekala još tri godine, pa tek onda prihvatila ponudu jednog malog farmera. Od toga vremena Zarbel više nije ni pomišljao na ženu i ženidbu.

Život na ranču mu je bio sumoran i težak. Iz dana u dan sve teži.

Sve mu je bilo jasno, ali nikakvog izlaza nije video.

Džek je srditim koracima prešao preko dvorišta i stao ispred korala, gde je jedan od kaubojja pravio nastrešnicu. Bio je to čovek pedesetih godina.

— Hej, Danseru, treba da odeš do starog — doviknu mu.

Kauboj podiže pogled:

— Kod gazde?

— Da, kod gazde!

Kauboj skoči sa prevrnutе bačve, koja mu je služila umesto merdevina i uputi se prema maloj rančerskoj kući.

Kucnuo je i ušao unutra ne sačekavši odgovor.

Zatekao je starca na sred sobe. Zarbel se nekako dovukao dotle zajedno sa stolicom. Uputio se prema vratima.

— Džek mi je rekao da hoćete da govorite sa mnom.

Rančer strogo odmeri kaubojja.

— Slušaj me dobro, Kid. Ti si ovde kod mene preko dvadeset godina. Ako ti je stalo da i dalje ovde ostaneš, odmah mi donesi makaze za sečenje žice, koje si nabavio u gradu.

Kauboj samo sleže ramenima. Rekao je, ne gledajući starog gazdu:

— Šta smerate, gazda?

Zarbel udari neparalizovanom nogom u pod. Nije to bio baš naročito jak udarac.

— Nalazim da te se to ni malo ne tiče, kaubojju!

— Tiče me se, još kako — uzvрати gonič. — Ja sam te makaze iznajmio u Parkerovoj radnji. Ako vi, na primer, nameravate da ih bacite u vatru, što pretpostavljam da ćete učiniti, onda ih moramo platiti. Takva alatka nije baš jevtina.

— Nemoj da mi deliš nikakve savete, nego mi donesi te makaze.

Kauboj napusti sobu oborenih ramena.

Na sredini dvorišta stajao je Džek i upitao:

— Šta hoće?

— Makazel!

— Nemoj mu dati!

Kauboj odmahnu glavom:

— Hoću, Džek, daću mu. On je ovde gazda.

Rekavši to, nastavio je prema šupi. Nekoliko minuta kasnije vraćao se istim putem. Uvukao je glavu u ramena i gledao u zemlju. Odjednom ugleda pred sobom par čizama. Kada je podigao oči, sreo je ledeni pogled Džeka Zarbela. Mladić je u levoj ruci držao revolver. Desnu je ispružio prema kaubojju.

— Makaze!

Danser mu ih pruži i promrmlja:

— Kako ti hoćeš, Džek.

Na to su se na kući naglo otvorila vrata. Stari Zarbel je stajao na njima, pridržavajući se za okvir. Lice mu je imalo boju pepela.

— Džek!

Na to mladić dokopa makaze i baci ih ocu pred noge.

Stari je sevao očima:

— Ako te još jednom budem video da na moje ljude potežeš revolver, možeš da sedneš na konja i odeš za uvek odavde.

Mladić vrati oružje u opasač, šutnu gnevno kamen koji mu se nala-

zio ispred desne čizme, okrete se i ode.

Sa druge strane dvorišta naišao je sada drugi mladić, gotovo dečak. Imao je veoma uzano, oštro lice i prodorne sivkaste oči, veoma upale. Sivi stetson je zabacio sasvim na levo uvo, tako da je izgledao gotovo smešno. Kožno odelo mu je bilo prilično novo. Ono što je na njemu najviše padalo u oči bio je hod, način na koji je išao. Imao je pomalo krive „jahaće“ noge i gazio je unutrašnju stranu. Hod mu je na neki način podsećao na indijanski.

Nisko na bedru visio mu je veliki revolver, kalibra 45. Futrola je bila prošivena drečavo žuto obojenom oputom.

Bio je to Čarli Zarbel. Posmatrajući ga kako dolazi preko dvorišta, iz ambara u kome je lenstvujući provodio veći deo dana i oštro odmerava sve oko sebe, stari otac nije mogao, a da se ne seti dana kada je Čarli došao na svet.

Bio je to lep, sunčan oktobarski dan. Tri kaubojas, koliko ih je onda imao, stajali su ispred kuće i pevali. Nije bila naročito lepa pesma, ali je njemu i njegovoj ženi priredila radost i uzbudila ih. Danser, koji je još u ono vreme bio nadzornik, prišao je rančeru i poželio mu sreću povodom rođenja drugog sina.

Stari Zarbel i njegova žena su u to vreme još pred sobom videli veliku budućnost. No to je bilo pre više od sedamnaest godina.

Sada, međutim, kada je ugledao Čarlija, obuzeo ga je neki čudan strah.

Prošle jeseni, kada se Čarli u Šo-šonu potukao sa jednim od Astorovih momaka, Halom Vintersom, stari Zarbel je mnogo što šta rekao svom sinu. Između ostalog mu je re-

kao da će ovom ranču doneti veliku nesreću. Zlo od koga će svi trpeti.

Čarli je stajao između oca i Džeka, propeo se na prste i zadenuo palčeve u opasač.

Zabacio je glavu malo u stranu i rekao svojim upadljivo prodornim glasom:

— Šta se opet dogodilo, Džek?

Način, na koji je postavljao pitanja, bio je uvek krajnje neprijatan.

Džek pokaza bradom na makaze, koje su ležale ispred očevih nogu.

— On ih je oduzeo Kidu.

— Zbog čega?

— Zato što ne želi da isečemo ogradu.

— Zašto?

— Zbog toga što se boji Astora!

Na to stari rančer načini nekoliko koraka bez ičije pomoći i stade. Ni je se čak ni zanosio.

— Ne moraš da postavljaš pitanja šapatom, Čarli. Znaš da to ne podnosim. Ja sam star čovek i ne čujem baš najbolje. Tako sam i sada samo iz odgovora tvog brata mogao da zaključim šta si pitao.

Na mladićevim usnama zaigra podrugljiv osmeh.

— Moja pitanja su bila upućena Džeku, a ne tebi, oče. No, pošto si već započeo razgovor sa mnom, mogu da ti kažem ono što bih ti inače rekao: oduzeo si nam makaze i time nisi baš ništa postigao. Ni Frederiku Astoru nisi time učinio uslugu. Sada je samo nevolja u tome što si nam napravio više posla da prosećemo ogradu. Mi ćemo danas oterati goveda na proplanak.

Rančer je stajao na tremu kao okamenjen. Konačno su mu se usne pokrenule.

— Hodi ovamo.

Mladić priđe ocu.

— Tebi još nisam rekao — počeo je starac drhtavim glasom — misleći da je dovoljno ako to tvom bratu kažem. Ovde, na ovom ranču, događaće se samo ono što ja naredim. Kome to pak ne odgovara, neka uzjaše konja i ode.

Čarli prezrivo odmeri oca.

— Šta ti još ovde imaš da naređuješ? Šta uopšte ima da govori čovek, koji ne može da hoda, koji nema noge i bogalj je!

Munjevito je ispružio levu ruku i dokopao oca za grudi. Ovaj nije mogao da se održi na nogama i pao je na tle. Bio je to najgorči trenutak u njegovom životu. Sopstveni sin ga je odbacio, kao što se odbacuje trula greda.

Tri čoveka su uzviknula u isti glas. Kauboji Danser i Voker i čak surovi Džek. Ni on nije mogao da ne reaguje na ovaku bezočnost.

Čarli se okrete i odmeri ih ledeno.

— Šta vam je, mekušci jedni? On sedi na podu i ima vremena da se pribere i o svemu razmisli. To mu, uostalom, ne može škoditi. Kuda ćemo stići, ako taj bogalj bude i dalje upravljao imanjem? Džek, za mene si ti rančer. Ukoliko su Voker i Danser protiv toga, neka kažu.

Ni jedan kauboj nije ništa rekao.

Na to se Džek okrete i pođe prema kući, saže se i podiže sa zemlje makaze.

Metak prozviđa preko dvorišta.

Munjevitim pokretom je rančer izvukao svoj stari parker kolt iz opasača i metkom izbio sinu makaze iz ruke.

Džek je stajao kao ukopan i gledao oca. Ovaj je još uvek klečao na levom kolenu i držao kolt na gotovs. Pogled mu je bio preteći hladan.

— Koliko da opet ne bude ne sporazuma, gazda sam ja! A ti, Džek, idi sada u kovačnicu i promeni kulašu prednju desnu potkovicu. Trebalo je da to učiniš još pre tri dana. Kid, vrati se svom poslu u koral, a ti Džoni odjaši na pašnjak.

Čarli je stajao raskoračen i pitao tihim, podrugljivim glasom:

— A ja?

— Govori glasnije! — povika starac na njega.

— A ja? Šta ja treba da učinim?

— Pošto sam ne znaš, moraću ja da ti kažem. Zapakovaćeš sada svoje stvari, vinuti se na konja i otići odavde. Ako te pre isteka jedne godine vidim ovde, u mom dvorištu, biće žestokih batina!

Rančer je vratio revolver u opasač i raskoračio se. Uložio je natčovečansku snagu da se održi na nogama. Stegao je pesnice, tako da su mu zglobovi pobeleli i viknuo:

— Dakle, šta čekate?

Danser i Voker se odmah uputiše na posao. I Džek Zarbel ode bez govora u kovačnicu. Uskoro su odjeknuli ravnomerni udarci čekića.

Kroz poluotvorena vrata male radionice Džek je video svog brata kako jaši iz dvorišta. Za trenutak je pustio čekić na nakovanj i gledao za Čarlijem.

—O—

Ponoć tek što je prevalila. Duboka tišina vladala je nad malim rančom. Tri čoveka su sedela u kaubojскоj kući za grubo istesanim stolom i odsutno posmatrali plamičak lampe.

U to se naglo otvoriše vrata i Čarli Zarbel se pojavi na njima. Oči su mu svetlucale kao uvek. Pro-

peo se na vrhove prstiju i zadenuo palčeve u opasač.

— Idemo li?

Ljudi za stolom su se ćutke zgle-
jali. Konačno, Džek promrsi:

— Nemamo makaze.

— Znam — nestrpljivo uzvrat
Čarli. — Možemo da poneseimo jed-
na klješta iz radionice.

— Kako možemo njim preseći de-
belu žicu? — primeti Danser. — U
tom slučaju morali bismo da pone-
semo i dva čekića.

Ustali su od stola. Samo je Voker
ostao da sedi.

Džek se obrecnu na njega:

— Šta je s tobom?

— Ništa — uzvrat Voker i usta-
de bezvoljno.

— Pa — javi se Čarli s vrata —
onda možemo da krenemo.

Nekoliko minuta kasnije izveo je
Džek Zarbel svog konja kroz malu
sporednu kapiju.

Kid Danser i Džoni Voker išli su
za njim.

Čarli ih je sačekao nekoliko jar-
di dalje u žbunju.

Tek kada su odmakli više od sto
jardi od ranča, vinuli su se u sedla
i odgalopirali.

Bilo je mnogo teže nego što su
pretpostavljali. Iako je krdo bilo
malo, nije ga bilo lako usred noći
terati.

Jedva su nagnali povcima gove-
da da idu napred, ka zapadu. Da su
mogli, kako je to bio običaj, da pod-
stiču goveda pucnjima, daleko bi
im bilo lakše.

Tek oko dva sata stigli su do pro-
planka.

Džek i Čarli su se odmah dali na
posao da preseku žicu. Uskoro su u
tihom noći udarci čekića na daleko
odjekivali.

— Samo da neko od Astorovih

ljudi nije u blizini — reče Džek. —
Navući ćemo celu bulumentu na
vrat, pre nego goveda stignu na
proplanak.

— Ako nekog od njih primetim,
odmah ću ga ustreliti — promrsi
Čarli kroz zube.

Bio je to težak, mučan posao —
preseći pet debelih bodljikavih ži-
ca, pogotovo kada im je iza leđa na-
ilazilo krdo goveda.

Konačno su na zemlju pala de-
bele presečene žice i mladići prihva-
tiše krajeve. Odvukli su ih do sle-
dećeg stuba tako da je sada izgle-
dalo da na ogradi postoji široki pro-
laz.

Bez obzira na to, za goveda je to
bilo isto što i provući laso kroz ig-
lene uši. Stoka, uznemirena u sred
noći, raspršila se u širinu. Samo je
nekoliko grla prošlo kroz otvor na
ogradi.

Sada su mladići bili prinuđeni da
upotrebe revolvere, ukoliko su že-
leli da spreče goveda da se razbeže
na sve strane.

Pucnji su počeli da odjekuju kroz
noć, praćeni mukanjem goveda
i povcima ljudi.

Džesi Rider se nalazio oko pola
milje od majura, ne daleko od poto-
ka, uz koji je paslo ogromno Asto-
rovo krdo, kada je čuo u daljini pu-
cnjavu.

Kauboj se uplašeno trže. Popeo
se na konja i krenuo uz obalu. Ka-
da je jednom zastao i oslušnuo, čuo
je u daljini mukanje goveda. No,
morao je da prevale još dobar ko-
mad puta, pre nego što je uspeo da
utvrdio šta se događa.

Okrenuo je konja i galopom na-
stavio put u pravcu udaljenog Astor
ranča.

Zora je već rudela, kada je pro-

terao konja kroz kapiju i ušao u veliko dvorište.

Mladi Bob Preston bio je na noćnoj straži. Zaustavio je jahača i rešetirao pušku.

— Ostavi se gluposti! — doviknu mu kauboj na zapenušanom konju.

— Ti, Džesi!? Šta u ovo doba tražiš na ranču?

— Da li je Flaerti tu?

— Da u kaubojskoj kući je, ali još uvek spava!

— Reci mu da odmah probudi gazdu!

— Ne znam, Džesi. On to ne može. Nije nadzornik.

— Učini ono što sam ti rekao i probudi Flaertija. Treba nešto važno da saopštim gazdi.

— Kako kažeš — promrsi Preston. — Na tvoju dušu.

Od kako je novi nadzornik sa ostalim momcima otišao u šumu u seče, svako je sada izigravao gazdu. No njega, mladog kauboja, to se nije ticalo. Džesi je tu već sedam godina i zna šta može da čini.

Bez obzira na ovakva razmišljanja, Bob baš nije mnogo žurio da izvrši nalog starijeg kauboja. Lenjim koracima se približavao kaubojskoj kući, otvorio i prišao Flaertijevoj postelji.

— Džim! Džesi Rider je napolju. Kaže da treba da ustaneš!

Zamenik nadzornika se okrete na drugu stranu i promrsi:

— Ostavi me na miru!

Mladić ga munu još jednom.

— Džesi kaže da treba da probudiš gazdu!

Flaerti se ljutito okrete prema mladiću:

— Slušaj, Bob! Izgleda da si sinoć potegao malo više no, to je stvoja

stvar. Ako me još jednom budeš budio, razbiću ti nos!

Bob se naroguši.

— Onda radite šta hoćete. Jedan me tera da uđem i da te budim, ti me izbacuješ i pretiš batinama. Nisam uostalom ni ja lud!

Konačno se Flaerti malo rasanio i seo na postelju:

— Šta se dešava?

Trljao je lice i tek sada pogledao jasno i budno mladog Boba.

— Džesi Rider je napolju...

— Rider? Čoveče, pa on je daleko dole kod goveda, na obali potoka.

— Nije tamo. Ovde je u dvorištu. Mislim da će ako sada ne budeš izašao napolje, doći po tebe!

Flaerti se stenjući diže sa postelje i počeo da se oblači bez žurbe.

Kada je izašao u dvorište, Rider mu priđe.

— Džime, treba odmah da probudiš gazdu!

— Zbog čega?

— Zarbelovi su oterali svoja goveda na proplanak.

Zamenik nadzornika ponovo protrlja lice i prođe prstima kroz kosu.

— Kladim se da si poludeo. Zarbelovi? Zar su siti života?

— Ne znam. Probudi gazdu. Oni su na proplanku. I sva njihova stoka je tamo.

— Ali u tom slučaju su morali ogradu da...

— Probudi gazdu!

Flaerti otrča. Nije nipošto bila šala buditi Frederika Astora u to doba. No, pošto je tako moralo da se učini, nije imao kud.

Stara crnkinja, koja je radila u kuhinji, pljesnu na njoj svojstven, uvek uzbuđen način, rukama.

— Nebesa, ala ste me uplašili, mister Flaerti! Šta tražite u ovo doba ovde u kući?

— Moram da probudim gazdu. Dobro je što sam na vas naišao. Vi to možete daleko bolje obaviti!

Crnkinja ponovo pljesnu rukama.

— Da probudim mister Astora! Šta vam pada na pamet? Ne mogu ga tek tako probuditi. Vikaće da se cela kuća ori i izbaciće me napolje. Ako mislite da je to neophodno, probudite ga sami. Mene ne možete na tako nešto prisiliti!

Izenada su oboje čuli šum na stepenicama koje su vodile na sprat. Visoka devojka stajala je tu, u pantalonama, visokim crvenim čizmama, kariranoj košulji i kaputu postavljenom krznom.

Bila je to Judita Astor, rančerova ćerka.

— O, gospođice Judit! — uzviknula je stara crnkinja. — Sigurno ste se probudili jer je mister Flerti napravio toliku uzbunu.

Devojka samo odmahnu rukom, pa se obrati kauboju:

— Šta se dogodilo?

Iako je pitanje postavila tiho, po glasu joj se osećalo da je navikla da naređuje i da je samouverena. Po tome je nesumnjivo veoma ličila na oca.

— Helo, gospođice Astor — reče kauboj. — Jedan od ljudi je došao sa pašnjaka, dole sa potoka. Zarbelovi su na proplanku. Presekli su ogradu i doterali svoja goveda.

Judita Astor je stajala dostojanstveno uspravljena, na crvenom zatiraču kojim su bile pokrivene bele stepenice. Saslušala je kauboja i upitala mirno:

— Zarbelovi?

— Da, ni mi nismo mogli da poverujemo, ali tako je.

— U redu je. Probudiću oca.

Nije dugo potrajalo, kada kućom odjeknu rančerov krupan glas.

Kauboj koji je stajao dole u predvorju uvuče glavu u ramena. I stara crnkinja je učinila isto.

— Prokleti šljam, zbog njega sam morao da ga budim!

— Pa vi ga uopšte i niste budili — primeti stara crnkinja.

Nekoliko minuta kasnije rančer se pojavi na stepenicama. Visok, krupan, plećat, sa pravom medvedom glavom.

— Je li to istina, Džim? — doviknuo je. — Zar su se ti psi usudili da dođu na moju zemlju?

— Izgleda da jesu, gazda.

— Hajde, neka mi odmah osedlađu konja — grmeo je Astor kroz hodnik.

Rider i mali Preston su u međuvremenu probudili ostale kauboje.

Kada je rančer izašao u dvorište, kauboji su se tiskali oko bunara.

— Okanite se toga! — vikao je Astor. — Uskačite u odela i krećemo!

Iako je novi nadzornik odveo veliki deo ljudi u šumu u seču, Flerti je ipak mogao da, kada usteba, ima šesnaest ljudi u sedlu.

Judita Astor nije imala baš najbolje predosećanje gledajući ljude kako na konjima izleću kroz kapiju.

Šta li je otac smerao? Popeo se u sedlo mračnog, namrgođenog lica i jahao na čelu.

Pola sata kasnije na Džonsonovom proplanku odjekivali su pucnji. Šesnaest Astorovih momaka gonilo je četvoricu ljudi sa Zarbel ranča. Uskoro su morali da odustanu i dađu se u bekstvo.

Jedan metak je dobro zakačio Čarlija po obrazu. I četrdesetsedmogodišnji kauboj Voker nije prošao bolje. Njemu je metak okrznuo levu mišicu. Džek je bio najteže povređen. Visio je presamićen preko se-

đla. Astorov metak ostavio mu je duboku crvenu prugu u kosi.

Oko šest sati na Džonsonovom proplanku nije više nikog bilo. Zarbelovo krdo je rasterano. Goveda su u paničnom bekstvu odjurila na sve strane.

Dan je već osvanuo, kada su četiri jahača ušla u dvorište.

Kraj pojila je stajao stari, slomljen čovek i posmatrao ih praznim pogledom.

Džek zaustavi konja pored oca.

— Džek! — uzviknu starac.

Mladić kliznu iz sedla.

— Oče... zapali smo u nevolju. Nismo imali sreće!

— Nevolja — promrsi starac. — Da si ostao u kovačnici ne bi upao u nevolju. A ti, Kid, jesi li ti pocepao rukav na nastrešnici u koralu? Divan nadzornik! Čudi me, Džoni, da si mi uopšte smeo izlaziti na oči.

Za svog sina Čarlija, koji je izgledao najgore, nije imao ni jednu jedinu reč.

Trgao ih je sve topot mnogobrojnih konja.

Čarli Zarbel okrete konja i potera ga prema kapiji.

— Astorovi banditi dolaze — povikao je i hteo da izvuče pušku iz futrole.

Rančer otkoči svoj revolver.

— Ostavi pušku gde je. Mi nismo razbojnici.

Mladić je morao da posluša.

Topot je bio sve jači. Jahači su se približavali.

U Zarbelovo dvorište je uleteo Frederik Astor na zapenušanom belcu, praćen šesnaesticom svojih momaka.

Dvorište je bilo puno, tako da je izgledalo da nema dovoljno vazduha. Frederik Astor samo spusti pogled na starog Zarbela. Proteklo je

nekoliko sekundi pre nego što je izgovorio veoma glasno:

— Vi ste postupili protivzakonito Zarbel, ja pretpostavljam da vi znate šta to znači. Podići ću optužbu protiv vas. Zna li šta ste? Kradljivac zemlje, eto to. Razbojnik i nikogović.

Na to Čarli Zarbel izvuče revolver iz opasača. Učinio je to tako brzo, da niko nije uspeo da ga spreči. Pogled mu je bio ledan a oči ličile na masku.

— Koliko da se razumemo, mister Astor! Neću da trpim da vrede mog oca u njegovom dvorištu. On nema ništa sa tim što se noćas dogodilo.

Astor je zabacio glavu. Revolver u rukama mladića ostavio ga je krajnje ravnodušnim.

— Šta ti to trabunjaš, čoveče? Imaš li ti ovde šta da govoriš? Pusti taj revolver, inače će te neko od mojih ljudi sabiti u zemlju.

Bogati rančer je video svetlucaje, opasan sjaj u Čarlijevim očima. Međutim, nije hteo da ga vidi.

Neobuzdani mladić je još uvek držao oružje u rukama.

— Vi mi ovde ne možete pretiti, mister Astor. Ako neko od vaših ljudi samo prstom makne, odmah pucam!

Bila je to paklena situacija. Ako bi mladiću čak i uspelo da skine iz sedla dvojicu, pa i trojicu Astorovih ljudi, protivnik je bio daleko nadmoćniji. U to nije bilo sumnje. Stari Zarbel zbog toga priđe sinu i stade ispred njegovog konja.

— To ćeš zažaliti oče! — procedi Čarli. — On te je nazvao banditom.

— Daj ovamo svoje revolvare! — reče otac ledeno.

— Uzmi ih! Više za tebe neću ni prstom mrdnuti!

— Ko je to od tebe tražio?

Frederik Astor je ovu scenu posmatrao hladno i ravnodušno. Onda je Flaertiju dao glavom znak. Šesnaest jahača se munjevito baci na Zarbela i njegove ljude.

Ono što se posle toga odigralo bilo je užasno. Gordi veliki Frederik Astor se nije libio da pretuče petoricu ljudi, koji mu očigledno ne bi davali nikakav otpor. Nije se dvoumio ni da pretuče sedog, bolesnog rančera koji je, kako se sam uverio, bio potpuno nedužan.

Kada je ponovo znakom ruke prekinuo nemilosrdnu odmazdu, stari Zarbel priđe pojilu, podupre se rukama o njega i promrsi:

— To ćete platiti Astor, kunem vam se...

—O—

Kada je Vajat Erp uhvatio i savladao ubicu Hala Markota i dvojicu razbojnika, za kojima je dugo tragao, Hardi Džefersona i Kida Holioka, velikodušno je pustio na slobodu braću blizance italijanskog porekla, Bena i Grega Fašinu. To se sve odigralo u pokrajini Garfield u gradu sa indijanskim imenom — Šošonu. Nije bilo prvi put da se Vajat Erp velikodušno ponese prema zločincima. Često zbog toga nije imao potrebe da se kaje. Međutim, ovog puta je odabrao pogrešne ljude. Dva zločinca su mislila odmah na osvetu. Napustili su Šošon i prešli u Glenvud Springs. Tamo su se muvali još od ranog jutra.

Njihov prijatelj Markot se pobrinuo da ostanu bez jednog jedinog centa. Tako nisu mogli da dozvole sebi zadovoljstvo da malo navrate u neku krčmu. No, pošto su već bi-

vali u sličnim situacijama, odlučili su da to ipak učine.

„Pošto su ispili po čašicu, Ben upita brata na italijanskom:

— Šta ćemo za plaćanje?

Brat, koji se još uvek nije oporavio od rane, koju je zaradio u Šošonu, samo sleže ramenima.

Njemu je sve bilo svejedno. Jedino je bilo bitno da se dokopa pića.

Bilo je oko pola dvanaest kada je Džeri Lipton, novi šerif u Glenvud Springsu, provirio u krčmu. Kada je ugledao dvojicu lupeža, samo je nabrao obrve i promrsio:

— Gle ko je ovde?

Ben Fašina se okrete prema vratima.

— To sam upravo ja hteo da pitam! — Odmerio je izazivački čuvara zakona. — Čini mi se da nailazi džentlmen, koji će častiti svoje prijatelje pićem. Hej, Greg, šta ti o tome misliš?

Bratu nije baš bilo toplo oko srca kada je video ozbiljno, namrgodeno lice čuvara zakona. Ipak je prihvatio:

— O, da, to je doista džentlmen, koji izgleda kao neko ko je spreman da nas časti i sa po dve-tri čašice viskija.

Lipton ostade na vratima.

Ben opet počeo da izaziva:

— Da sam vlasnik saluna, ja to ne bih dozvolio.

— Šta to — upita Greg iznenađeno.

— To da šerif ne zatvara vrata za sobom. Zima je, i gostima mogu da ozebu noge. A tamo u peći gori skupo drvo.

Lipton baci ljutiti pogled na lupeže i htede da pođe.

Ben Fašina ga je, međutim, očigledno hteo da spreči. Naslonio se laktovima na šank, iscerio i dobaci:

— Hej, zvezdonošče, šta ti je? Izgleda da si loše volje?

Lipton mu žurnim koracima priđe i zastade na pola jarde ispred njege.

— Slušajte me dobro, čoveče. Nemojte u ovom gradu početi sa svojim drskostima. Ja sam dobročudan čovek, ali ako me neko od momaka vaše sorte izaziva, eto gužve! Ja vas veoma dobro znam. Vi ste braća Fašina. Čuo sam da vas je u Šošonu Vajat Erp zajedno sa vašim prijateljem Markotom dobro protresao. Šteta je samo što ste mu umakli. Trebalo je da vas odmah pošalje na vešala.

Benove oči su se pretvorile u uzani prorez.

— Zvezdonošče, tvoje brbljanje mi vređa sluh. Ako to odmah ne prestane, moraću nešto da preduzmem. Tačno, Greg?

— Sasvim tačno, Ben.

Šerif Lipton se podboči i prezrivo odmeri otpadnika.

— Razmetljivče! Dajem tebi i tvom bratu tačno četvrt sata vremena da napustite grad. Ako vas, uprkos tome, vidim, odletećete pravo u zatvor.

Ben se istog trenutka munjevito ustremi na šerifa. Pogodio ga je pesnicom u grudi veoma žestoko i to baš u predelu srca.

Lipton, koji se ovakvoj smelosti i drskosti nije nadao, uzmače, zanošeći se nekoliko koraka unazad i klonu na levo koleno. Udarac ga je ošamutio.

Fašina mu priđe, izvuče kolt iz opasača i strže zvezdu s grudi, pa onda i jedno i drugo zavrilači u suprotan ugao krčme.

— Sa nama nema šale, ili u protivnom postaje vruće — procedi Ben.

— Vraški vruće — dodade Greg.

Dva lupeža inače nisu bila uopšte jaka, hrabra i spremna za tuču. Ali ih je viski na prazan stomak učinio silnim.

Lipton je još uvek klečao na levom kolenu i s mukom hvatao vazduh.

— Da ne bi bilo nesporazuma, šerife! Mi hoćemo samo svoj mir. Ništa više. Ukoliko slučajno nešto imaš protiv nas, onda to radije zadrži za sebe.

Lipton se s mukom uspravlja, govoreći:

— Šta ste se to drznuli, psi! Ovaj grad pripada Frederiku Astoru. I ova krčma takođe. Vi ćete...

Ben se u dva koraka našao kod šerifa.

— Šta ćemo to mi? Reci samo do kraja. Izgovori celu rečenicu! Oči su mu opasno, preteći svetlucale. — Hej, govori: šta će to biti s nama! Ne želiš da kažeš? U redu, onda ću ti ja kazati. Sada ćemo mi napustiti lokal tvog gazde, a ti ćeš se pobrinuti da naš račun bude namiren. Jer, konačno, ti si džentlmen, zar ne? Ili sam se možda prevario?

Šerif se okrete, pokupi sa poda revolver i zvezdu i zaurla:

— Napolje!

Ben sleže ramenima.

— Ovde jednostavno više nema nikakvih izgleda, Greg. Hajde, odavde nas revolverom isteruju. Hej, krčmaru, naplati od šerifa. On nas je izbacio napolje. Mi smo miroljubivi ljudi i eto odlazimo!

Iscerenih lica prošli su pored Liptona i izašli napolje.

Čuvar zakona nije ni slutio kakva mu je ozbiljna opasnost pretila. Braća Fašina su veoma retko bila opasna, izuzev kada su pripiti.

Inače, teško je bilo naći takve ku-

kavice. Do sada su se provlačili i zaklanjali iza širokih leđa svog prijatelja Markota, koji je bio dovoljno glup da kidiše na Vajata Erpa. Jasno, u borbi sa njim doživeo je poraz.

I sami su bili svesni toga da stoje na veoma slabačkim i nesigurnim nogama.

Već su stigli do vrata, u nameri da iziđu, kada nekoliko ljudi nagrnu u krčmu i potisnu braću natrag unutra.

Izgledali su tako da su se čak i dva lupeža uplašeno trgla. Prvi je bio prilično visok, imao je široka ramena i lice svo išarano modricama i brazgotinama. Ni šerif ni krčmar nisu mogli da se uzdrže. Uzviknuli su u glas.

Taj čovek je bio Džek Zarbel. Levo pored njega stajao je njegov brat Čarli, koji je takođe izgledao zastrašujuće. Odmah iza njih išla su dva kauboja, Danser i Voker. Nisu ništa bolje izgledali.

Ben Fašina ih je tek sada prepoznao.

— Zarbelovi! — uzviknuo je žustro. — Santa Madona! Kako to izgledate?

Džekovo lice je ostalo ukočeno. Nije ništa rekao. To je umesto njega učinio Čarli:

— Imali smo posetu na našem ranču.

— Posetu?

— Da. Frederik Astor je smatrao za potrebno da sa šesnaest svojih lupeža dođe na naš ranč i ovako nas udesi.

Blizanci Fašina se u trenutku istreznije.

— Astor? Je li poludeo?

Šerif Lipton povika sa šanka.

— Moram da vam zabranim da se tako izražavate!

Čarli Zarbel odgurnu u stranu Bena Fašinu. Prilazio je šanku kao Apač, glave uvučene u ramena i isturene brade.

— Šta ste to rekli, Lipton? Učinite mi zadovoljstvo i ponovite to još jednom, dok krčmar bude naručivao sanduk za vas.

Iako je šerif tog dana već doživeo poraz i poniženje, zabacio je glavu i rekao:

— Šta hoćete ovde, Čarli Zarbel? Niko vas nije zvao, niti vas pitao za mišljenje. Ako imate nešto protiv mister Astora, onda odjašite na njegov ranč i to mu saopštite. Koliko da vas obavestim, ovde se nalazite u jednoj od kuća mister Astora. Prema tome, ne mogu da otrpim da o mister Astoru...

Čarli Zarbel se ustremio na čuvara zakona.

Nemilosrdno ga je udarao pesnicama po licu. Šerif nije imao prilike da se brani, jer je napad i ovog puta došao potpuno neočekivano.

Lipton se zanese unazad i udari leđima u šank. Trenutak kasnije kauboj se ponovo ustremio na njega. Iako je bio krupan i jak čovek, nije mogao da se nosi sa mladim Zarbelom. Čarli je bio suviše gnevan, gotovo pobesneo.

— Evo ti, na! Još jednom, na! Slugo Frederika Astora! Gmizavče!

Nije ni Lipton ostao mladom Čarliju dužan. I on je zamahivao, ali su njegovi udarci bili slabiji i manje opasni. U jednom trenutku, kada se šerif nije dobro pokrio, desna Čarlijeva pesnica ga pogodi u bradu i obori na tle.

Međutim, ni to Čarliju nije bilo dosta. Udarao je i dalje nepomičnog šerifa, vičući kao podivljao.

Niko nije ni pomišljao da se umeša.

Džeri Lipton je dobio najžešće batine u životu. Nešto kasnije je s mukom uspeo da se uspravi i stane, pridržavajući se uz šank. Čarli, bled od gneva, pogleda po lokalu.

— Ima li ovde još nekoga koga muče neke brige? Ili nekog ko misli da je pozvan da brani prokletog Astora?

Ne, nije bilo takvog u krčmi. Ni slučajno.

Zarbelovi su napustili lokal u pratinji dvojice braće Fašina. Uputili su se preko kod Eda Donegana, koji je u prvoj poprečnoj ulici držao mali bar. Taj lokal je, uprkos svojoj zapuštenosti i neuglednosti, imao jednu veliku prednost. Nije pripadao Frederiku Astoru. Tu su proveli sve do dva sata, nalivajući se viskijem.

Nisu proveli vreme u dokolici. Džek Zarbel je ostalima izlagao svoj plan.



Pošto je Frederik Astor napustio Zarbelov ranč i odjahao samo pola milje dalje prema zapadu, jedan od ljudi mu je došao u susret noseći mu vest: Vajat Erp je u pokrajini!

Navodno je u Šošonu!

Omraženi Vajat Erp! Znači opet je došao ovamo!

To po mišljenju rančera Astora, nikako nije moglo biti, slučajno.

Rančer je već duže vremena podozrevao da maršal ne dolazi stalno u pokrajinu bez nekog određenog razloga. Iako se Astor ponašao prema maršalu krajnje odbojno i neprijateljski, čovek iz Misurija se na to nije obazirao.

Nema sumnje da bi rančer mnogo pametnije učinio da na maršalov dolazak nije uopšte obraćao pažnju. Međutim, kada bi samo čuo ime „Va-

jat Erp”, gubio je svaku kontrolu i nije mogao da gospodari sobom, što mu je inače gotovo uvek polazilo za rukom.

Vraćajući se na ranč govorio je sebi da ga ovog puta mora oterati, ali zauvek!

Astor je, u stvari, strahovao da mu maršal može naškoditi time što će njegovu moć i uticaj u pokrajini sigurno ozbiljno ugroziti. I Vajat i Holidej su mu postali neprijatelji od prvog trenutka kada ih je ugledao u dalekom gradu Virdžinija Sitiiju.

To, da je sam brio kriv za to neprijateljstvo, izgleda da mu uopšte nije bilo jasno. Da nije bio tako slavloljubiv čovek i tiranin po prirodi, posle prvog sukoba, koji se loše završio po njega, verovatno bi se dozvao u pamet i postao razumniji. Svakako da bi se u tom slučaju bar trudio da ne izaziva ponovo čuvenog maršala i njegovog prijatelja Doka Holideja.

Bogati rančer je bio uveren da se njegova moć i uticaj prostire na sve i svakoga. Nije ni razmišljao o tome da on sam pothranjuje dalje neprijateljstvo sa Vajatom Erpom. Tako je i ovoga puta bilo. Hteo je još jednom da se okomi na njega i udalji ga što pre iz svog kraljevstva, u kome je neprikosnoveno vladao, držeći ljude u stalnom strahu.

„Ja ću ga oterati iz grada! Ne samo iz grada, iz cele pokrajine. Šta ima taj maršal da traži u mojoj pokrajini? U mojoj zemlji!”

Jasno, sa takvim objašnjenjem i stavom bio je unapred osuđen na neuspeh! No, kako je tako nešto moglo ući u glavu samouverenom čoveku, kakav je Astor bio?

Odavno je zaboravio na ono što je počinio na Zarbelovom imanju. Sada uopšte više nije mislio na to

da su se ljudi na njegov mig ustremili na petoricu nenaoružanih ljudi, od kojih je jedan bio poluparalizovan, bogalj. On, u stvari, nije mogao da zamisli da neko može da ga zbog toga kritikuje ili osudi.

On, veliki i moćni Frederik Astor je nekoliko bednih šuša postavio na svoje mesto i naučio ih pameti da ga više ne uznemiravaju. Za njega je to bilo tako i nikako drugačije.

Kada je čuo da se Vajat Erp nalazi u pokrajini, promenio je odluku. Umesto da se vrati na svoj ranč, skrenuo je prema Šošonu. Nalazio se na čelu grupe jahača, ispunjen mržnjom i željom za osvetom.

Pred podne su kauboji, vođeni Astorom, ujahali u glavnu ulicu Šošona. Jahali su u širokom frontu, tako da su zaposeli celu sredinu ulice.

Gradani su se poplašili kada su prepoznali jahače. Strah od Astorovih momaka bio je opšti. Kauboji su bili, kao i njihov gazda, surovi, grubi i samouvereni.

Bogati rančer je zaustavio konje pred šerifskom kancelarijom. Skočio je kao mladić iz sedla i potrčao uz stepenice na trem.

Jedna starija žena iz susedstva pošla mu je u susret.

— Šerif je mrtav, mister Astor. Hal Markot ga je ustrelio u dvoboj.

— Znam.

Odmahnuo je nestrpljivim pokretom ruke, gurnuo čizmom vrata kancelarije i zalupio ih s treskom iza sebe.

Žurnim koracima prešao je kancelariju i pošao u hodnik, u kome su se nalazile ćelije.

Bile su prazne. Hal Markot i dvojica ubica, koje je Vajat Erp uhvatio, znači bili su već odvedeni.

Nekoliko trenutaka kasnije bio je ponovo na tremu.

— Flaerti! — doviknuo je zameniku nadzornika. — Utvrdite gde se nalazi.

Kauboj klimnu glavom, povede konja, a onda zastade, upitavši nesigurnim glasom:

— Ko to, mister Astor?

Rančer planu.

— Ko drugi, nego Vajat Erp!

Dok je petnaest jahača čekalo na sredini ulice, kauboj Flaerti je pokušavao, raspitujući se kod poznanika, da sazna gde se nalazi maršal iz Dodž Sitija.

Ljudi, međutim, nisu znali, ili su bar govorili da ne znaju. Istini za volju, plašili su se Astorovih momaka, ali su isto tako već imali prilike da dožive da Vajat Erp ni malo ne zazire od brojno nadmoćnijih protivnika.

Flaerti je pitao trojicu ljudi, ali bez uspeha. Onda je sreo čoveka, kakvih ima u svakom gradu: izdajnika. Ime mu je bilo Džoe Fliger. Bio je mali, pogrbljen, prosede kose i tamnih očiju. Imao je u Šošonu obućarsku radionicu.

— Koga tražite, mister Flaerti? — pitao je uslužno.

Kauboj ga podozrivo odmeri.

— Vajata Erpa — uzvratilo je oklevajući. Nije mu baš bilo toplo oko srca pri pomisli da bi mogao da dođe u situaciju da se suprotstavlja čuvenom maršalu. Čuo je već dosta o sukobima koje je njegov gazda imao sa Vajatom Erpom.

— Vajata Erpa — uzvratilo obučar ljubaznim glasom. — Pa, nadzorniče, mislim da vam ja mogu dati takvo obaveštenje.

— Ja nisam nadzornik — rekao je Flaerti suvo.

Obučar se nije dao zbuniti. Ob-

jašnjavao je krajnje snishodljivo i pritvorno:

— To neće ostati tako. Bob Norton nipošto nije pravi čovek za Frederika Astora.

— Slušajte, mister, vaše mišljenje me nimalo ne zanima — prekinuo ga je Flaerti, kome je ovaj ljigavac išao na nerve. — Recite mi radije gde se Vajat Erp nalazi.

— Rančer Astor i njegovi ljudi se nalaze pred kućom u kojoj je maršal. Hoću da kažem: u pansionu En Berklej.

Flaerti je odjahao do Berklej pansiona. Kliznu iz sedla ispred kuće. Otvorio je vrata trpezarije i zastao na njima, kružeći pogledom po gostima. Niko od prisutnih nije mogao biti Vajat Erp. Upravo je hteo da se vrati, kada u dnu trpezarije, „jednom suženom delu” koji je ličio na separe, primeti par crnih, dobro izglačanih čizama. Malo se pomakao u levo i onda otkrio vlasnika čizama. Nosio je pripijene crne pantalone, širok opasač od crne bivolje kože sa dva teška revolvera i crni kaput postavljen krznom. Trenutak kasnije, kada se nepoznati nagnuo, mogao je da mu vidi široka pleća, i šešir navučen duboko na čelo. Ispod šešira provirivao je pramen crne kose. Lice stranca bilo je preplanulo i muževno. Sa njega je gledao par tamnoplavih očiju nalik na glečerska jezera.

Kauboj Flaerti ga je posmatrao razrogačenih očiju. To može biti samo on — sinulo je kauboju kroz glavu.

Vajat Erp! Veliki maršal iz Dodž Sitija.

U međuvremenu je čovek iz Misurija ustao od stola i pošao prema izlazu. Hod mu je bio gibak.

Zamenik nadzornika sa Astor ranča se izmače u stranu.

Maršal je prošao pored njega visoko uspravljen. Flaerti oseti miris kože i duvana.

Maršal je već prošao mimo njega.

— Mister Erp...

Čovek iz Misurija zastade i okreće se. Pogled mu je mirno, ispitivački počivao na kaubojevom licu.

— Da.

Imao je dubok glas. Kauboj još nije imao prilike da čuje kako ovaj glas može da ima metalan, preteći prizvuk. Nikada do sada nije video maršala Erpa.

I sam nesvestan onoga što čini, kauboj se maši za šešir. Skinuo ga je, pre nego što je rekao:

— Mister Astor je u gradu.

Ni jedan jedini mišić na maršalovom licu se nije pomakao.

— Pa šta? Zašto mi to govorite?

— Došao je u grad zbog vas.

Na to se maršalove obrve nabraše. Izraz lica mu se promenio. Sada je delovao opasnije.

— Mene radi?

Flaerti je pod ostrim maršalovim pogledom osenio laku jezu. Proguta je pljuvačku.

— Pa ja idem — procedio je kroz zube, stavio stetson na glavu i žurno izašao iz pansiona.

Kada je prilazio Astoru, ovaj ga nestrpljivo upita:

— Dakle, jesi li nešto saznao?

— Da, nalazi se preko u pansionu. Govorio sam s njim.

— Šta si imao s njim da govoriš — neprijatno se iznenadi Astor.

— Jesam, gazda, govorio sam s njim. Naime, rekao sam mu da ste radi njega došli u grad.

— To si kazao?

— Da, gazda.

Rančer se zamisli, protrlja bradu

i huknu. Lagano je okrenuo glavu i pogledao u pravcu pansiona.

— Ne vidim ga. Očigledno se boji.

— Nisam stekao takav utisak, ga-
zda — spontano odgovori kauboj.
Odmah je zažalio što je to rekao.
Rančer ga prostreli pogledom.

— Znam, on se uvek ponaša kao
da je u najmanju guverner, ali je
to samo blef. Jevtini blef, od koga
ću ga ja već odvići. On nam ovde u
pokrajini nije potreban. Ni on, ni
bilo ko drugi. Možemo sami da se
brinemo o sebi. Neka đavo nosi tog
Vajata Erpa.

Svi rančerovi momci gledali su u
pravcu pansiona. Tamo se međutim,
ništa nije videlo.

Najzad Frederik Astor isturi bra-
du i uzviknu:

— Erp!

Ulazna vrata na pansionu se od-
mah otvoriše i maršal se pojavi na
tremu. Lagano, bez žurbe, sišao je
niz stepenice i stupio na ulicu. Za-
stao je tek na deset jardi od jaha-
ča.

— Zvali ste me, Astor!

Rančer pocrvene od gneva. Lju-
tilo ga je što ga maršal oslovljava
uvek samo imenom. To da ni on ni-
kome ne kaže mister nije mu uop-
šte padalo na pamet. Jednostavno
toga nije bio svestan.

— Erp, ja sam ovde. Hteo bih da
to primite k znanju.

Bila je to besmislena rečenica, ko-
ju to, što je izgovorena veoma gla-
sno, nije moglo da osmisli.

Maršal je prekrstio mirno ruke na
grudima. U uglu usana video mu se
jedva primetan prezriv osmeh.

— Recite samo sve do kraja As-
tor. Ja imam vremena. Ako baš sve
ne budem odmah razumeo, razmi-

šliću kasnije i verovatno shvatiti šta
ste hteli da kažete.

Mirnoća i sigurnost maršala Va-
jata Erpa dovodile su nekrunisanog
kralja pokrajine Garfield do poma-
me. Nije mu išlo u glavu da na tog
čoveka nema nikakav uticaj i da on
ne zazire nimalo od njega. Nije znao
da su se mnogi nametljivi i často-
ljubivi ljudi sukobljavali s njim i
pokušavali da ga zaplaše, no bez
uspeha. Razbijali su se o njega kao
o granitnu stenu.

— Šta tražite ovde, Erp? — re-
kao je rančer, jedva savlađujući
gnev. — Ja sam vam nedavno već
rekao da nam ovde niste potrebni.
Trebalo da ostanete tamo gde i pri-
padate i da nas ostavite na miru!
Mi smo u stanju da se sami brine-
mo o sebi. Niko nam iz Dodž Siti-
ja nije potreban da ovde pravi red.
Osim toga, vi i ne pravite red. Za
to niste ni sposobni. Za vama jedi-
no ostaju nered, nemir i smrt!

Čovek iz Misurija ga je i dalje
posmatrao. To je rančera toliko dra-
žilo, da je počeo da urla:

— Ja sam vam rekao da se ovde
kod nas više ne pojavljujete!

— Vi pričate toliko mnogo, Fre-
derik Astor, da, kada bih želeo sve
to da zapamtim, bila bi mi potreb-
na još jedna glava.

— To je najdrskija bestidnost!
Pazite dobro, Erp! Ja sam vam za-
branio da se još jednom pojavite
ovde u mojoj pokrajini. Sada ćete
morati da snosite posledice svoje ne-
poslušnosti. Odavno mi je jasno da
vas samo jedna stvar može da ura-
zumi, jedna dobra porcija batina.

Jedva primetan osmeh, koji je ig-
rao u uglu maršalovih usana, još
uvek je bio tu.

Rančer je počeo da viče još gla-
snije.

— Proći će vas volja za smehom. Znam ja dobro kako sa vama sličnima treba postupiti. Takav uporan, žilav korov mora da se iskoreni. Danas se nećete izvući tek tako, bez batina. I to takvih, da će vam nestati volja da se više pojavljujete u mojoj pokrajini.

Glasan maršalov smeh naterao je Astora da prekine.

— U vašoj pokrajini? Vi imate maniju veličine, Astor. Idite na svoje pašnjake, kod svojih krava. Ona ćete biti u društvu koje vam odgovara.

Frederik Astor se ukoči. Rumenilo gneva, koje mu se bilo razlilo na licu ustupilo je mesto samrtničkom bledilu.

— Malkolm!

Džonivski momak, koji je jahao isto tako ogromnog konja, trže se.

— Da, gazda?

— Ti si u Omahi pretukao Frenka Pinkertona. U Čejeni si saterao u zemlju braću Hagar. Pogledaj ovog čoveka ispred pansiona. Zbog toga što nosi ime Vajat Erp, smatra da se može tako ponašati. Misli da može da vredi tvog gazdu. Pinkerton je bio sa svojim prijateljem, a Hagarovi su bili trojica! Ovaj je sam. Naređujem ti da ga tako udesiš pesnicama, da mu bude potrebno bar tri dana da se ponovo vine u sedlo. Tačno posle ta tri dana neću tog momka više da vidim u pokrajini.

Malkolm klimnu glavom i siđe s konja. Kada je stao na zemlju, videlo se još bolje da je pravi tip ubojice. Ruke su mu bile upadljivo duge i visile niz telo sve do kolena, kao u gorile. Skinuo je šešir i zaklačio ga o vrh sedla. Imao je gustu kratku kosu koja mu je rasla gotovo od samih obrva. Jagodice su mu bile isturene a nos sedlast.

— Napred, Erp! — ponovo se oglašao prodoran rančеров glas. — Vidite da se ovde nalazi čovek koji vas je izazvao na borbu pesnicama.

Maršal je još uvek mirno stajao, ruku prekrštenih na grudima. Odmahnuo je glavom i rekao:

— Kako ste vi mudar i domišljat čovek, Frederiče Astor! Ako vam bilo ko na neki način smeta, ili vam prosto ne odgovara, odmah ga uklanjate s puta. To činite, angažujući uvek nove ljude. Pogledajte samo ovog novog momka, koga ste ko zna gde kupili. Izgleda još uvek bezazlen, radostan i zdrav.

— Šta sad to treba da znači? — javi se sada ubojica, kome izgleda uopšte nije bilo jasno ko je čovek sa kojim treba da se bori.

Džoe Malkolm je bio samo praznoglava gromada mišića. Koliko je bio ograničen, govorila je činjenica da nije znao za Vajata Erpa, čuvenog u celim Sjedinjenim Državama. — Zar uobražavaš da ćeš se u borbi sa mnom održati više od pola minuta na nogama! — doviknuo je Erpu.

— Smejaćeš se Malkolm — uzvratiti mu maršal. — Ja uopšte i nemam nameru da se s tobom borim. Tvoj gazda uvek traži i pronade neku budalu, koju će moći da nahuška protiv ljudi koji mu ne odgovaraju. Danas ti treba da budeš ta budala.

— Malkolm! — siktao je Astor. — Ti si platu primio, sada ga sredi!

— Jasno, gazda — isceri se ubojica glupo i pode ka sredini ulice.

— A vi, Erp! — vikao je dalje rančer — vi nećete moći da odbijete izazov. Ako to ipak bude slučaj i ako se pokažete kukavicom, batine vam ne ginu. Dakle, odaberite sami koju vrstu batina više volite.

— Ne uobražavate valjda, Astore da ću se ja boriti uvek kada vama

to padne na pamet — uzvрати mu maršal hladno.

— Baš to uobražavam.

— Onda ste pogrešili, mister.

Vajat Erp se okrete i pođe uz stepenice, preko trema, prema ulazu u pansion.

— Malkolm!

Frederik Astor izvuče iz opasača višestruko upleteni kožni bič i zamahnu njime u pravcu svog čovaka. Remenje pogodi Malkolma po čizmi.

— Dokopaj ga, momče!

Ubojica se poslušno ustremi.

Maršal je u međuvremenu stigao do vrata i otvorio ih. Malkolma, koji je u trku, preskačući stepenice, stigao do ulaza, vrata tresnuše svom žestinom po nosu.

— Za njim! — hrabrio je Astor kaubojja.

Ograničeni Malkolm otvori vrata. Maršal je stajao pred njim i rekao mu kratko:

— Gubi se, momče!

— Na njega! — grmeo je rančer.

Majmunoliki ubojica se uz divlji poklič baci na maršala.

Borba, koja još nije zapravo ni počela, okončala se u sledećoj sekundi. Ljudi, okupljeni na ulici, nisu uspeli ni da vide odlučujući udarac, tako je munjevito plasiran.

Bio je to čuveni Vajatov aperkat levicom, udarac izvučen nisko s bedra. Pogodio je protivnika u vrh brade kao udarac čekića.

Džoe Malkolm je pao kao posećeno stablo unazad i udario temenom o daske trema.

Maršal mirno prođe pored njega, pređe ceo trem i ostade da stoji na gornjoj stepenici.

— Slušajte, Astor, vi mi zbilja došađujete. Krajnje je vreme da smislite nešto bolje i duhovitije. Od-

vucite tog momka s trema i nek Šošon odahne u miru. U protivnom ćete me prisiliti da mir sam obezbedim, na način koji nije baš najprijatniji.

Ubojica Džoe Malkolm nalazio se na Astorovom ranču od pre deset dana. Za to vreme je ostalim kaubojima prikazivao svoju snagu, tako da su svi zazirali od njega. Ako je neko od jahača, pa i Astor sam, možda sumnjao u Erpovu snagu i veštinu, sada je sigurno morao da promeni mišljenje.

Jednim udarcem, jednim jedinim udarcem pesnice pobedio je maršal iz Dodž Sitija ovog, kao medved, jakog Malkolma.

To je bilo neverovatno!

Među kaubojima je bilo momaka koji su verovali u Erpa ma da ne tako munjevitu pobeđu. Konačno, Vajat Erp nije bilo ko. Istini za volju, svi su, pa i oni koji su verovali u maršalovu pobeđu, bili uvereni da će Malkolm biti tvrd orah. To da će jednim udarcem biti onesposobljen u prvom trenutku, nikome nije padalo na pamet, niti im je sada moglo da uđe u glavu.

Prvi je shvatio sam rančer.

Još jednom je izgubio bitku sa omraženim maršalom!

Malkolma je sredio kao derana. Jakog, iskusnog borca, koga je najmio za sto dolara mesečno. Sada je ležao na tremu pansiona kao prazan džak.

Grom i pakao! Zar je bilo doista tako teško izaći na kraj sa tim paklenim čuvarom zakona. Astor je kipeo od gneva zbog novog poraza koji je doživeo još jednom, na očigled petnaest svojih momaka. Izgubio je svaku kontrolu. Neće da otpri taj udarac! Ni po koju cenu!

Mora na neki način odmah da popravi tu stvar.

— Flaerti! — vikao je tako da je široka glavna ulica u Šošonu odjekivala. — Kid Flaerti! Zašto imam vas? Nalazite li da je u redu da vaši ljudi, oni koji su pod vašom komandom, budu tako pretučeni? Onaj čovek je hrabrog momka, bezazalnog Malkolma, udario kao što se udara sluga, štalski momak! Kao psa! To ne možemo da podnesemo! Sredite ga, ljudi! Naređujem vam! Treba jednom okončati sa tim nasilnikom! Rastrgnite ga! Ja sam i došao u Šošon zbog toga što sam imao nameru da jednom za uvek sredim tog momka! Napred, Flaerti!

Zamenik nadzornika je bio najbliži maršalu. Bio je na konju i široko otvorenih očiju posmatrao svog nametnutog protivnika.

Maršal, koji je hteo na svaki način da izbegne tuču i bilo kakvu drugu borbu, siđe s trema, stupi na ulicu, prođe pored Malkolma i uputi se pravo do samog Frederika Astora. Stao je kraj bele kobile bogatog rančera.

— Znaite li vi da ste umobolni, Astor?

— Umob... — rančer promeni boju.

— Da, umobolni. Ja čak strahujem da će uskoro biti ustanovljeno da vas treba smestiti u neki azil.

Frederik Astor zamahnu bičem.

— Razbojnice!

Pre nego što je kožno remenje zafijukalo kroz vazduh, Vajat je dokopao rančera za levu nogu i naglim pokretom ga formalno strgnuo na zemlju.

Razmetljivi stočar tresnu pljoštice na tle.

Ležao je na zemlji pokrivenoj tan-

kim slojem raskvašenog snega, na sred glavne ulice svog grada, u svojoj pokrajini.

Gledao je maršala tako, da bi ovaj sigurno bio već mrtav ukoliko bi pogledom moglo da se ubija. Izraz lica mu se zatim izmenio tako da njegov govo raspoloženje se menjalo kao da doista nije sasvim duševno zdrav.

— Eto, sada ležite, Frederiče Astor. Ležite dole, u kaljuzi ulice, koja svima nama pripada, kao, uostalom, i ovaj grad, pokrajina i cela zemlja. Ukoliko to do sada niste shvatili, Astor, neću se kolebati ni trenutka da vam to utuvim u glavu drškom revolvera, ako je potrebno.

Grobna tišina. Čovek iz Misurija se okrete i pođe.

— Stoj!

Rančer je uzviknuo. Ličilo je više na krik divlje zveri.

— Nećeš otići! Ljudi! Osveta!

Kauboji, koji su se već pribrali od prvog iznenađenja, htedoše da se maše za koltove, kada se ulicom razleže povik. Dolazio je iza njihovih leđa i bio praćen karakterističnim metalnim škljocanjem.

— Nemotje to nipošto, momci!

Svi su se kao po komandi okrenuli. Ugledali su čoveka na tremu kuće iza njih, sa revolverima na gotovs.

Bio je to visok vitak čovek u crnom odelu i blistavoj beloj košulji, ukrašenoj riševima. Delovao je veoma otmeno. Ispod širokog oboda gledao je par ledenoplavih očiju.

— Dok Holidej! — ote se Astoru.

Prokletstvo, na tog vraškog Džordžijanca je sasvim zaboravio!

— Da, Astore. Kao što vidim, nisi mi još zaboravio ime — uzvratilo je kockar. Glas mu je podsećao na slomljeno staklo.

Neki od momaka bili su novi i ni-

su ga još poznavali. Međutim, svi su bez razlike toliko već slušali o njemu da su znali šta bi značilo mašiti se sada za oružje. Sigurnu smrt!

Dakle, to je bio on, Dok Holidej, nekadašnji zubni lekar iz Bostona, koji je putovao iz grada u grad na zapadu, kockao se i poslao u večna lovišta više momaka nego bilo ko do sada. Od pre osam godina je nerazdvojni pratilac maršala Vajata Erpa. Pratio ga je kao senka i to smrtonosna za svakog ko bi napao maršala.

O njemu su često slušali najfantastičnije priče! O čoveku koji važi za najbržeg strelca na zapadu i pojavljuje se uvek u pravom trenutku, kada je svom prijatelju potreban.

Izgledao je veoma opasan, tako miran i hladan, kao da je isklesan od kamena.

Vajat se obrati Džimu Flaertiju:

— Pomozite svom rančeru da se popne na konja, kauboju, i odvedite ga kući. Još jednom je krenuo pogrešnim putem.

Rančer nije progovorio ni jednu jedinu reč. Uspravio se sam, bez ičije pomoći. Kada je Flaerti pokušao da mu pomogne, ovaj ga grubo odgurnu.

Lica, izobličena od nemoćnog gneva, popeo se u sedlo, povukao uzde i krenuo u poprečnu ulicu. Bol u leđima bio je neizdržljiv. Međutim, nije dozvolio da to bilo ko primeti.

Kauboji su ga lagano sledili.

—O—

Frederik Astor se vratio na svoj ranč kao vojskovođa poražene armije. Mračan i opasan, kliznuo je iz sedla, dobacio Flaertiju uzde i bez ikakvih naloga, bez jedne reči po-

vukao se u kuću. Zalupio je vrata sa treskom.

Kao preplašena kokoška, stara crnkinja se sa drugog kraja, hodnika povukla u kuhinju.

Astor se popeo u svoju sobu i skljkao u tešku naslonjaču. Utonuo je u mračne misli.

Čulo se tiho kucanje na vratima.

Judita Astor uđe. Lepa devojka tužno pogleda svog oca. Odmah je primetila da je negde pretrpeo neki poraz. Ili se bar moralo dogoditi nešto što mu nije bilo po volji.

Prišla je pisaćem stolu i položila mu ruke na široka pleća.

— Tata.

— Ostavi me na miru — promrmaljao je rančer.

— Hoćeš li možda da ti skuvam kafu, oče?

Astor odmahnu glavom.

— Ne, neću ništa.

— Ti danas još ništa nisi jeo, oče.

— Pa šta — promrsio je ljutito.

— Neće me to ubiti. Nisam žena.

Devojka se trže.

Dakle, opet su se vratili na isto, ono što je često bivalo između njih. Rančer je uvek želeo sina, više nego bilo šta na svetu. Nije to nikada krio. Judita je bila prinuđena da često čuje njegove jadikovke.

Naravno, bilo bi veoma lepo da je ovaj ogromni ranč imao muškog naslednika. No pomoći nije bilo, niti se šta moglo izmeniti. Uostalom, veliko je pitanje da li bi sin, koga je rančer toliko želeo, doneo ocu radosti koliko ćerka.

Devetnaestogodišnja Judita je bila visoka, lepa, stasita devojka duge plave kose, lepih crta i svetlih očiju, uokvirenih dugim trepavicama. Pored toga, imala je niz osobina, po kojima bi trebalo da Frederik Astor bude veoma ponosan na nju.

Judita Astor je izvanredno jahalica, sedela je u sedlu kao kauboj, pomagala u hvatanju junadi, odlično rukovala svojim malim revolverom i često dokazivala ovu da ni vinčesterka nije za nju suviše teško oružje.

Nije joj bilo više od šesnaest godina, kada je u karavanu od trinaest teških kola sa arnjevima, natovarenih teškom bodljikavom žicom, upravljala jednom zapregom. Kada su se na oštroj krivini nedaleko od Komanač reke iznenada poplašili konji, i krenuli u panično bekstvo, mlada devojka je uspela da pritegne uzde, sačuva prisebnost i najzad zaustavi i smiri preplašenu zapregu.

U kolima, kojima je ona upravljala, nalazio se porculan, koji je Astor kupio. Sigurno ni jedan komad ne bi ostao čitav, da mala Judita, nije bila tako pribrana i hrabra.

Tada je njen otac bio veoma ponosan na svoju malu ćerku, primeivši poglede pune iskrenog divljenja, koje su joj kauboји upućivali. Sijao je od sreće kada je kasnije kod kuće utvrdio da ni jedan od skupocenih komada porculana nije razbijen.

To je Astor, međutim, veoma brzo zaboravio. Prvom prilikom joj je jasno i glasno rekao koliko žali što nema mesto nje — sina.

Judita je još uvek stajala iza njegovih leđa.

— Prirediću ti nešto za jelo, oče.

— Ne! Možeš da ideš!

Judita se ukoči.

— Oče — rekla je tiho.

— Šta hoćeš? Imam drugih nevolja. Ali, kunem se, on će umreti. Umreće!

Devojka nabra obrve.

— Zarbel? — upita devojka uplašeno.

— Ma kakav Zarbel! Vajat Erp! Devojka ustuknu.

Vajat Erp. Zar otac nije odjahao na Zarbelov ranč? Kako je sada došao do Vajata Erpa?

I ona je, naravno, već čula da se maršal nalazi tu, u pokrajini, u Šošonu. No, otac je otišao na Džonsonov proplanak. On se nalazio na savim drugom kraju.

Rančer steže pesnice i udari njima snažno o pisači sto. Sve što se nalazilo na stolu počelo je da poigrava.

— On će umreti, taj prokleti pas!

— Ali, kako možeš tako nešto da govoriš? — omače se devojci.

Frederik Astor naglo okrete glavu. Posmatrao je ćerku užarenim pogledom.

— Govorim o Vajatu Erpu, svom najvećem neprijatelju!

Judita se kasnije i sama čudila odakle joj je bila hrabrost da ocu kaže svoje mišljenje, znajući kakav je netrpeljiv i isključiv.

— On nije tvoj neprijatelj, tata.

— Jesi li poludela? — brecnu se rančer.

— Ne oče, on doista nije tvoj neprijatelj. On je savezni maršal, čovek od zakona. Ti si ga sam načinio svojim protivnikom.

Astor se zavalio u naslonjači i odupre o pisači sto.

— Šta to trabunjaš?

— Ali, oče, sam si mi ispričao šta se dogodilo gore u Virdžinija Sitiju. Izazvao si ga time što si crnog slugu tukao.

— Pa šta? — vikao je rančer razgnevljen. — Crni je bio moj sluga. Mogao sam da ga tučem koliko me je volja.

— To nipošto nisi mogao, oče. Crnci nisu više robovi... Niko nema prava da ih tuče.

— Ja sam tog psa platio, prema tome mogu da ga tučem! — vikao je Astor, tako da su mu žile na vratu iskočile.

— Ne oče, u zabludi si.

— U zabludi? — Gledao je ćerku iznenađeno.

Neobazirući se ni na šta, mlada devojka reče odlučno:

— Ni jedan čovek na ovom svetu nema pravo da tuče drugoga.

— Hoćeš li možda time da kažeš da je Vajat Erp u odnosu na mene u pravu?

— Ja ništa neću da tvrdim, oče. Kažem samo da ne smeš nepravično da postupaš. Ne može ti doneti nikakvo dobro to što se stalno postavljáš protiv tog poznatog šerifa. Zakon je na njegovoj strani.

Posle ove Juditine primedbe, Frederik Astor je rekao sasvim tiho, otežući svaku reč:

— Jesi li ti bolesna?

— Ne, oče, uopšte nisam.

— Čini mi se ipak da jesi, sudeći po besmislicama koje si danas rekla. Vajat Erp jeste moj neprijatelj. On me ugrožava, mene i moj opstanak. Nikada do sada nisam imao protivnika kakav je on. Čoveka koji je tako podmukao, prepreden i žilav. Uz to je još i moćan.

— Moćan? — upita Judita Astor gotovo šapatom. — Pa on je sam, oče.

Frederik Astor udari pesnicom o sto.

— Sam? E, po tome se baš vidi da ne shvataš stvari. Moć njegovog imena je ogromna. Nema tog čoveka koji ga ne zna, ili ih je veoma malo. Poznat je koliko i Abraham Linkoln, general Grant ili indijanske poglavice Kočiz i Džeronimo. On je slavan, a slava donosi moć. Tu moć on

i pokušava da upotrebi i iskoristi protiv mene.

— Zar ne bi moglo biti da ti se to samo čini, oče?

— Ne! — rekao je rančer odlučno. — To ne može da bude. Erp je sasvim prirodno moj neprijatelj. Osetio je da sam moćan, to mu smeta i hoće svim sredstvima da me uništi.

Devojka je odmahivala glavom.

— Ja u to ne verujem, oče.

— Ne poznaješ ga.

— Videla sam ga, slušala, baš zbog toga i ne verujem.

— A šta onda već opet traži ovde?

— Ne znam. Ljudi pričaju da je uhvatio Markota.

— Markot mu je služio samo kao izgovor. Bio mu je potreban povod da bi ponovo došao u Garfild i mene maltretirao.

— Ako bi o svemu mirno i lagano razmislio, uvideo bi da si u zabludi Maršal neće ništa od tebe, ni s tobom. Ja mislim da je zadovoljan ako ti o njemu ne vodiš računa.

— Tako, misliš: zadovoljan? E, pa onda ću ti nešto reći. Taj blagi i bezazleni maršal me je danas u Šošonu naglo povukao iz sedla, tako da sam tresnuo na zemlju.

— Ne! — vrisnu Judita i stavi ruku na usta.

— Da, sada uzvikuješ, ne, ali tako je bilo. Učinio je to u sred grada, ispred Berklijevog pansiona. Svi su videli.

Devojka obori glavu.

— Zašto je to učinio? — upitala je tihim glasom.

— Zašto? Zato što je osion. Zato što mu je cilj da me uznemirava, da mi naškodi. Zato što hoće da me pred svima ponižava.

Za trenutak je razmislila, a onda rekla mirno:

— U to ne verujem, oče.

Bogati rančer gnevno poskoči sa stolice i zamahnu. Udario je svojoj kćeri žestok šamar.

Frederik Astor se i sam uplašio, kada je video Juditin obraz. Međutim, nije rekao ni jednu jedinu reč izvinjenja. Takve reči za njega prosto nisu postojale.

Teškim koracima prišao je vratima, otvorio ih širom, izašao a onda ih s treskom zalupio iza sebe.

Devojka je kao paralizovana stajala uz писаći sto. Lagano je podigla ruku i opipavala obraz koji je goreo.

U njenom srcu međutim, nije bilo ni mržnje ni ljutine. Samo tuga. Ogromna tuga. Otac je do tada još nikada nije udario.

Rančer se uputio u svoju spavaću sobu i stao na prozor. To što je učinio nije ga baš usrećilo. Međutim, mržnja prema Vajatu Erpu potisnula je sve ostalo.



Tek što je poslednji Astorov jahač zamakao, a na obućarskoj radionici su se otvorila vrata. Džoe Fliger istrča na ulicu.

— Bravo! Veličanstveno, maršale! Pokazali ste mu! Dobro ste ga potprašili. Do sada se niko nije usudio ni da dotakne velikog Frederika Astora. To je zora novih dana za naš grad. Ne samo grada, nego i čitave pokrajine.

Izenada obućara neko uhvati za jaku i naglo privuče. Uplašeni Fliger sreo je pogled Holidejevih ledenih očiju.

— Recite, mister, zar niste vi ma-

lopre obavestili onog kauboja gde može da nađe maršala.

— Ja? — tobože se iznenadio obućar. — Dok, šta vam pada na pamet? Ja sam sasvim slučajno naleteo ovde na njega i on me je napao, jer sam mu sumnjiv kao jedan od maršalovih simpatizera.

Kockar odgurnu Fligera, kao da je otrovni insekat.

— Prokleti nikogoviću! Ja sam stajao ovde iza vrata i čuo svaku reč, koju ste izmenjali sa goničem krava!

Holidej se okrenu sa prezrivim izrazom lica i uputi se gipkim koracima prema pansionu lepoticice En Berklej.

Vlasnica poznatog pansiona u Šo-šonu stajala je na vratima, uplašena i bleđa, kada je maršal ušao.

— Mister Erp — promucala je. — Pa to je užasno.

— Šta je užasno, dete? Mislite na razmenu mišljenja sa rančerom Frederikom Astorom, zar ne?

— Znači, vi to nazivate razmenom mišljenja! — zgranula se devojka. — Hvala vam lepo!

Dok Holidej je stajao pored konna Džoa Malkolma i skinuo njegov šešir sa vrha sedla. Zatim je šešir napunio vodom na najbližem pojilu za konje i sipao je još uvek ošamućenom Astorovom čoveku na glavu.

Terapija je bila odgovarajuća. Malkolm se, poliven hladnom vodom, naglo trže i sede.

— Šta se dogodilo? — pitao je, gledajući unezvereno oko sebe.

— Ništa naročito, momče — uzvрати mu Holidej, spuštajući mokar šešir pored Malkolma na zemlju. — Popni se na svoju ragu i gledaj da svog kralja Astora stigneš ako možeš, pošto je on otišao, ne čekajući da se osvestiš.

Ne obazirući se na molećiv izraz

lica doista lepe i stasite vlasnice pansiona, Vajat Erp se uputio u svoju sobu da zapakuje stvari. U hodniku ga je stigao Holidej. Ostao je da stoji u otvorenim vratima i podigao značajno levu obrvu.

— Pa to ne može biti istina: mi odlazimo?

— Pogodili ste, Dok. Odlazimo doista.

— Ja sam baš mislio da se vama ovde veoma dopada i da nameravate da se zadržite bar nekoliko nedelja — šalio se kockar.

— Ne — uzvрати mu maršal. — Sačekao sam samo da transportuju ona tri lupeža: Holioka, Džefersona i Markota. To je sve. Sada nema nikakvih prepreka da krenemo u Kansas.

— Veliki Manitu je ovo sigurno čuo — zaključio Holidej stojeći nemarno naslonjen na okvir vrata.

Vajat je, ne prekidajući pakovanje rublja i odela, na čas podigao pogled prema svom prijatelju i upitao ozbiljno:

— Zar vi ne nameravate da pođete sa mnom?

— Nameravam, naravno.

— Pa ako je tako, zašto onda ne zapakujete stvari, Dok?

— Već sam to obavio, maršale. Spreman sam za polazak.

U to se popeo na sprat crni sluga, koga su već odavno poznavali i koji im je uvek predusretljivo pomagao u svemu.

— Sem govoriti? — rekao je pogledavši upitno maršala.

— Svakako, Sem. Šta vam leži na srcu?

Crnac prođe pored kockara i uđe u Vajatovu sobu.

— Gazdarica biti jako žalosno.

— Zbog čega, Sem?

— Maršal i Dok Holidej otputovati dalje.

Dva prijatelja se pogledaše značajno ispod oka. Maršal je sasvim jasno video đavolski smešak u očima Doka Holideja. On je uvek makar smeškom morao da proprati simpatije i slabosti žena prema svom izuzetno ozbiljnom prijatelju.

Čovek iz Misurija spusti odanom slugi ruku na rame.

— Tako je to u životu, Sem. Dolazi se i odlazi. Nas dvojica smo već dugo vremena na putu. Konačno, nismo ni imali nameru da se ovamo vraćamo, već smo krenuli kući. Bili smo čak u planinama, na putu za Kansas, kada nas je nešto zadržalo. Uostalom, Sem, i sami ste videli da ovde u Šošonu, pa i u celoj pokrajini Garfield, nismo baš rado viđeni.

Crnac podiže ruke i prevrnu oči-ma.

— O, mister Erp! To je samo jedan čovek, on glup. I mister Astor jednog dana dobiti pamet. Ali Sem sada tužno. Gazda imati danas rođendan, a najviše voliš gosti otići.

— Ko to ima rođendan, nisam razumeo? — raspitivao se Holidej.

— Gazda, od crni Sem. To biti ja.

— Mislite na gospođicu Berklej, verovatno — rekao je Vajat, nabra-vši čelo.

— Da, ona biti dvadeset četiri i radovati jako da taj dan Dok Holidej i maršal doći u gradu.

Kockar je još jednom pogledao svog prijatelja ispod oka. Ovog puta je osmeh bio širok i svakom vidljiv.

— Ne bi trebalo pakovati stvari previše rano, maršale. Šta vi mislite o tome?

— Ol rajt — promrsi čovek iz Misurija i počeo da izvlači stvari iz bisinga. Onda je, ne gledajući prema

vratima dodao: — Sutra ujutru u pet ću već biti u sedlu.

Holidej se zagleda u tavanicu.

— Veliki Manitu je i ovo čuo.

—O—

Bila je gotovo ponoć. Nad prostranim dvorištem, utonulim u mrak, proletela je ptica, mašući krilima.

Svetlost u kaubojskoj kući bila je odavno ugašena. I velika rančerska kuća u dnu dvorišta takođe je utonula u mrak.

Na straži se nalazio Hari Voringer. Svaki kauboj je morao da stražari. Kako je na Astor ranču bilo zaposleno oko trideset ljudi, stražarska dužnost je svakom od njih padala jednom mesečno.

Mali Voringer je bio poreklom iz Ohaja. U ovaj kraj došao je tek pre dve godine, jer se sporečkao sa ocem i napustio roditeljsku kuću u Dajtonu. Imao je tri sestre i malog brata kod kuće. Veoma često je mislio na njih. Povod za svađu sa ocem je bio beznačajan, tako da je Hari odavno već uvideo da je otac, u stvari, bio u pravu.

Međutim, kao i svi mladi ljudi, Hari Voringer je bio veoma tvrdoglav. Nije hteo nipošto da se vrati.

Sada, dok je u ovo gluvo doba stajao na straži, naslonjen na stub i gledao u pravcu prerije, nije ni slutio da i nema izgleda da ponovo vidi svoj zavičaj i porodicu.

Šunjali su se prema ranču sa tri strane. Neprimetni kao senke. Bili su to Džek Zarbel i trinaestorica ljudi, koje je on sa svojim bratom Čarlijem uspeo da zavrbuje za veliku borbu protiv Frederika Astora.

Pored dvojice kauboja sa sopstvenog ranča, bili su to ljudi koje stari Zarbel nije smatrao ispravnim,

niti dobrim društvom za svoje sinove. Među njima su bila braća blizanci Ben i Greg Fašina, revolveraš Lari Lon, braća Genana, bacač noža Martinez, Džoni Vogam i tri brata Kamperon. U poslednjem trenutku pridružili su im se još jednoruki Frenk Silverston i pijanica Fenimor Braun.

Bila je to grupa razbojnika i protuva, koju su braća Zarbel, u želji za osvetom, na brzinu sakupili.

Džek je od ranog popodneva pazio da se niko od njegovih ljudi slučajno ne opije. Sakupili su se u Glenvud Springsu i okolini. Mnogi od njih su prihvatili Zarbelov poziv ne zato da kazne omraženog tiranina, nego u nadi da će moći da se dočepaju plena. Verovali su da na bogatom ranču, kakav je Astorov, uvek može da se nađe vrednih stvari.

— Tući ćemo ih, ma gde ih sreli. Izbičevaćemo svakog ko nam stane na put. Barnabasa i Plankerta ćemo tući dok ne izgube svest, a onda ih vezati za stub trema rančerske kuće. Flimberta, Jorkina, Taneja i ostale takođe. Kelija prepustite meni. Hoću da mu svojeručno sabijem zube u grkljan.

Dok je to govorio, Džek Zarbel je škrgutao zubima i sevao očima.

Njegov brat Čarli, koji je očigledno satanski uživao unapred u svemu, dodade:

— Ja ću da rastrgnem rančera i onu njegovu...

— Tek kada svi u tom zmijskom gnezdu budu sređeni, zapalićemo ranč.

Te reči su odzvanjale u ušima grupe jahača, koja je pred ponoć krenula severozapadno prema velikom Astor ranču.

Mnogi među njima mislili su više

i gore od onoga što su Zarbelovi rekli. U njima nije bilo toliko mržnje i želje za osvetom. Daleko veća je bila pohlepa za novcem i svim ostalim što su smatrali da se može prigrabiti.

Mladi Voringer iznenada začu neki šum ispred sebe. Trgao se i video kako mu ispred očiju promiču neke senke. Žestok udarac kundakom neke kentaki puške bacio ga je na tle. Udarac je bio tako jak, da ga je na mestu ubio.

Dok se život u mladom kauboju iz Ohaja gasio, Genan i Ronko upali su u dvorište.

Te noći Frederik Astor nije mogao da zaspi. Još uvek je osećao bol u leđima, izazvan padom sa konja u glavnoj ulici Šošona.

Međutim, nije bio bol u leđima taj koji mu nije dao da nađe san. Bila je to pre užasna pritiskujuće saznanje o porazu koji je doživeo. Doživeo od čoveka, koga je najviše na ovom svetu mrzeo: od Vajat Erpa!

Stajao je na otvorenom prozoru svoje spavaće sobe i zagledao se u dvorište, osvetljeno bledom svetlošću zvezda. Dok su mu misli bile grozničavo zaokupljene mislima o osveti, neprijatelj se već približavao.

Tek nešto kasnije, iznenada, primetio je kako dve senke promiču. Iznenadeno je zastao kao ukopan na prozoru, a onda zaurloao:

— Stoj! Ko je tamo?

Umesto odgovora zazviždao je metak. Zrno se zarilo odmah blizu rančera, u okvir prozora.

Hitro je skinuo pušku sa zida, repetirao je i proturio cev preko prozora. Povukao je obarač.

Genan je pao kao pokošen, a za njim od drugog metka i Ronko.

Treći metak je Frederik Astor ispalio u vrata kaubojske kuće.

— Prepad! — odjekivao je dvorištem kao grmljavina njegov krupan glas. — Flaerti! Ustajte! Ljudi!

Sada se pokazalo da Astorova momčad nije uzalud strahovala od odmazde.

Munjevito su poskakali iz postelja, dokopali oružje i onakvi, kakvi su se zatekli u postelji sjurili se na vrata i prozore.

Mirno i pribrano, Flaerti je uspeo da ih rasporedi na sedam ključnijih mesta i tako spreči zauzimanje ranča na prepad i bez borbe.

Pucnji su parali noćnu tišinu. Napadači su već izgubili dva čoveka.

Međutim, kauboji u svom belom rublju bili su odlična meta. Za nekoliko trenutaka petorica od njih su bila tako ozbiljno ranjena, da su onesposobljeni za dalju borbu.

Flaerti je imao sve manje ljudi na raspolaganju. Kada je primetio da razbojnici hoće da se ustreme na rančersku kuću, pohitao je pod kišom metaka sa sedmoricom u tom pravcu, kako bi bar kuću mogli da odbrane.

Napadači su pogodili još trojicu kauboja. Dakle, Flaerti je uspeo da stigne do rančerske kuće sa samo četiri čoveka.

Frederik Astor ga je gore iz kuće sa prozora štitio vatrom, koliko je mogao.

Kada su njegovi ljudi najzad došli u kuću, sleteo je niz stepenice u predvorje.

— Flaerti! Idite na sporedan izlaz, štitite zadnji front sa još jednim čovekom. Dvojicu na južnu stranu, a ostale na kuhinjski prozor. Ja ostajem ovde.

Dok su se svi rastrčali prema svojim mestima, Flaerti je ostao u predvorju.

— Imate li pojma, gazda, šta oni hoće? — upitao je.

— Ne! — uzvрати rančer. — Može biti samo jedna stvar u pitanju: Vajati Erp je te pse nahuškao na mene!

Ni sam, međutim, nije poverovao u ono što je rekao.

Kada su Juditu Astor, devetnaestogodišnju rančерову ćerku, probudili pucnji, odmah je otrčala u očevu sobu i ugledala ga kako stoji na prozoru u oblaku barutnog dima.

Okrenula se i ugledala nekoliko ljudi, koliko ih je bilo još sposobnih za borbu, kako trče prema kući.

Očajna, stegla je šakom usta. Šta da čini? Kako da pomogne ocu i kaubojima?

„Moram da dovedem pomoć, jer sami ne možemo“, sinulo joj je kroz glavu. „Moram da odjašim do najbližeg grada! Do Šošona!“

Odmah je otrčala u hodnik i skinula sa eksera svoj opasač, dokopala kožne pantalone kaput i čizme. Onda se uputila ka sporednom izlazu, tiho se išunjala napolje i zatvorila vrata za sobom. Odjednom se jedna senka ustremi na nju.

Uplašeno je kriknula. Žestok udarac pesnice pogodio je po sred lica. Zanela se u stranu, kada je drugi udarac formalno podiže. Pala je na zemlju, isečenih usana i raskrvavljenog nosa.

Čovek, koji je tako zverski nasrnuo na devojkę i sada klečao nad njom, nije bio niko drugi do Čarli Zarbel.

— Hej, ko je ovo? — rekao je kroz zube. — Kakvo iznenađenje? Dokopali smo se devoјčure!

Mislio je da je iscrpljena udarcima. Međutim, devoјka neočekivano poskoči i glavom ga svom žestinom udari u stomak.

Izbezumljen od bola, Čarli zamahnu pesnicom i baci devojkę u nazad, tako da je glavom udarila u teška vrata magacina. Nije više davala znake života. Ležala je nepomična na pragu.

— Prokleta veštica! — opsova mladić i protrlja lice.

To joj je za početak dovoljno, pomislio je i nastavio da se šunja prema kući s namerom da se ubrzo vrati.

No samo što je zamakao za ugao, Judita se osvestila. Stisla je hrabro zube i uspravila se. Srećom, ključ od magacina je imala uz sebe. Otključala je vrata što je mogla tiše i onda stavila šip sa unutašnje strane. Još uvek iscrpljena i ošamućena od udaraca, klonula je na kolena. Teško je disala, a predmeti su joj igrali tamo-amo pred očima. Međutim, nadljudskom snagom i voljom htela je da sprovede plan sa kojim je izašla napolje.

Puzeći četvoronoške, opipavala je daske poda i očajna uzdahnula što ne može da nađe metalnu alku na kapku.

Obuzela je nesvestica. Pala je licem na pod. To je osvestilo. Međutim, gotovo je zaridala glasno od očajanja.

Nešto hladno žuljalo joj je desni obraz. Šta je to?

Alka!

To otkriće dalo joj je novu snagu. Uspravila se i svom snagom zapela. Najzad je uspela da digne kapak. Noge su joj klecale od straha, dok je silazila niz drvene stepenice. Pustila je ponovo kapak iznad glave. Bilo je mračno kao u rogu. Sišla je niz stepenice i krenula, pipajući, napred. Levom ispruženom rukom opipavala je kameni zid šahta, koji je pre gotovo jedne decenije izgra-

dio jednooki Indijanac Lorinko. Radio je na tome mesecima, a da niko nije primetio.

Kada je sve bilo završeno, uputio je u tajnu rančera i njegovu, tada još sasvim malu ćerku. Uradio je ono što su njegovi preci uvek činili. Iz svojih planinskih prebivališta uvek su imali tajni prolaz za slobodu, ukoliko budu napadnuti.

Kamenito tle, na kome se nalazio ranč, otežavao je posao starom žilavom Indijancu, ali je, zahvaljujući baš tome, šaht odolevao zubu vremena.

Na tačno trideset jardi od rančerske kuće, u šupi gde su bila smeštena, kola, odmah uz koral, završavao se šaht, takođe obezbeđen kapkom. Taj kapak je bio vešto sakriven uz ostavu za stočnu hranu.

Judita Astor je opipavala zid, tragajući za buktinjom koja je bila pričvršćena kukom i tamo uvek stajala.

Nije uspela da je nađe. Pucnji su se čuli i u dubokom kamenom šahtu.

Odustala je od traganja za bakljom i odlučila da i po mraku nađe put do izlaza. Bila je u paničnom strahu.

Nekoliko puta je naletela na zid, padala, ustajala. Činilo joj se da hodnik nema kraja.

Ruke je držala ispred sebe i najzad njima udarila u nešto tvrdo.

Drveni predmet! Merdevine za izlaz. Uspela je da stigne do kraja podzemnog hodnika. Popela se žurno i glavom i ramenima podigla težak kapak.

Pacov joj protrča ispred lica. Zastala je kao ukopana, jer se ovih šestočina strahovito gadila i bojala.

Pucnji su ponovo odjeknuli i vratili snagu uplašenoj devojci. Popela se u šupu, spustila kapak i uputila

se lagano prema vratima. Sačekala je nekoliko trenutaka, a onda ih odlučno otvorila. Stajala je prema koralu, zaklonjenom od rančerske kuće i dvorišta velikom šupom.

U dnu korala tiskali su se konji. Ugledala je malo izdvojenu kobilu, koja se belesala u noći. Dok je stajala neodlučno, prišao joj je smeđi ždrebac „Strela“, koga je nekoliko meseci ranije dobila od oca na poklon.

Gotovo je uzviknula od radosti kada je otkrila da ima povodac. Ne razmišljajući, bacila se na glatka leđa životinje, grčevito se uhvatila za grivu i zarila mu čizme u slabine.

Ždrebac se prope prkosno na prednje noge, a onda potrča duž korala i vinu se u elegantnom skoku preko ograde.

Judita Astor se do sada još nikada nije usudila ni sa sedlom i užengijama da preskače ovako visoku prepreku. Sada, u nuždi, nije ni razmišljala o opasnosti kojoj se izlaže.

Mali smeđi konj grabio je kao tamna senka prema istoku.

Kada je prevalila preko stotinu jardi, bilo joj je jasno da je ni jedan jahač neće moći da stigne. „Strela“ je bio takav trkač, da je sa lakim teretom na leđima grabio kao vihor.



U maloj sobi, koja se nalazila odmah uz kancelariju Berklejevog pansiona, sedele su za svečano postavljanim stolom dve osobe: slavljenica En Berklej i maršal Vajat Erp.

Dok Holidej se nešto ranije povukao u svoju sobu i pripremao odeću za put. Trebalo je prema dogovoru da krenu još u rano jutro oko pet sati.

Iznenada je neko gurnuo dvorišna vrata. Čuo se topot kopita. Jahač se približavao kući.

Maršal hitro ugasi lampu i pride prozoru.

— Hej šta je to? — čuo je šapat uplašene En Berklej, koja je ostala da sedi za stolom. — Pa to je žena.

Erp pride vratima i otvori ih.

Judita Astor kliznu s konja, okupanog u znoju i pođe posrćući prema stepenicama.

Maršal je u poslednjem trenutku prihvatio da ne padne od iscrpljenosti. Uzeo je u naručje i uneo u sobu.

— Molim vas upalite svetlost, En.

— Da, odmah.

Kada je svetlost obasjala izrađnjavljeno i otečeno lice Judite Astor, vlasnica nije mogla da ne vrišne.

— Judita Astor!

I maršal je prepoznao devojk. Rančerova ćerka je za trenutak došla k sebi i zbunjeno gledala. Kada je primetila maršalovo lice oštih crta, skočila je na noge i uhvatila ga za mišicu.

— Mister Erp! Molim vas za pomoć! Naš ranč su napali! Brzo pomozite. Napadači su zaposeli kaubojšku kuću i štale. Moj otac se bori iz kuće sa samo četvoricom ljudi!

— Kako to izgledate, Judita — uplašeno je pitala En Berklej, donoseći iz škrinje čiste lanene peškire.

— Molim vas, ostavite to — opirala se rančerova ćerka. — Moram natrag. Moram da pomognem ocu! Molim vas, mister Erp, preklinjem vas. Razbojnici su surovi. Pucali su bez zazora i nikog neće poštediti.

Maršal je odmeri hladno:

— I tada vi dolazite meni?

Ponosna Judita Astor pade na kolena. Bio je to prizor, koji čovek iz

Misurija nije mogao da podnese. Podigao je devojk i pošao prema vratima. Na stepenicama su se čuli koraci. Pri slabom svetlu, koje je dopiralo iz sobe, ugledali su Doka Holideja.

— Šta se to dogodilo? — ispitivao je kockar.

— Napali su Astor ranč!

— Hvala bogu — promrsi Holidej. Kada mu se pogled zaustavio na devojci, na njenom unakaženom licu. Ućutao je i brzo joj prišao.

Judita je stegla usne. Oči su joj bile pune suza. Samo što nije briznula u plač.

— Doktore Holidej — mucala je tako, da je bilo teško razumeti je. — Znam da moja molba nije našla odjeka kod maršala Erpa, jer ga je moj otac užasno uvredio. Ali vas preklinjem, Dok. Molim vas, pomozite nam!

Glava joj klonu na grudi. Kada je podigla, posle nekoliko trenutaka mesto na kome je stajao kockar bilo je sada prazno.

Neko odlučno kućnu na prozor. Pojavilo se Vajatovo lice.

— En, mi odlazimo!

Vlasnica pansiona klimnu glavom. Onda se pomolio Holidej.

— Morate da legnete mlada gospođice. Samo vlažne čiste krpe na lice i ništa više. I spavajte...

Posle toga čuo se samo topot kopita koji se lagano gubio u daljini.

Judita Astor klonu na stolicu, koju joj je En Berklej hitro dodala.

— Ne mogu više — jedva je promrsila. — Ne mogu više.

En je nežno i zaštitnički milovala po kosi i pokušavala da je umiri.

Devojka je odmahivala glavom.

— Otac! On umire! Oni će ga ubiti! To su Zarbelovi. Prepoznala sam

Čarlija. Tukao me je, kao da sam muškarac. Sigurno će ubiti oca.

— Ne shvaćam — rekla je En drhtavim glasom. — Pa vi imate toliko ljudi na imanju. Poznata je stvar da vaš otac drži ranč pod danonoćnom stražom.

— Imamo dosta ljudi, to je istina. Deset ili dvanaest je u šumama. Neki su i napolju na pašnjacima i majurima. U kaubojskoj kući u trenutku napada bilo je najviše deset kaubojja. Sudeći po mecima, napadači su nadmoćniji. Napali su stražara na kapiji. Iznenadili su ga. Jedan sasvim mlad dečko je noćas bio na kapiji. Sigurno više nije živ. Mali plavokosi, dosta tvrdoglav momak...

Juditi Astor glava ponovo klonu na grudi.

Vlasnica pansiona joj priđe sa peškirima.

— Hajdete, Judita, treba da legnete.

Rančerova ćerka je odmahivala glavom.

— Ne mogu! Otac! I Vajat Erp treba da mu pomogne... Niko drugi, nego Vajat Erp. Kakva strašna bruka za nas. Otac je postupao s njim kao sa nekim probisvetom, razbojnikom! A on... je u stvari uvek samo dobro činio! Uvek... znam... i to sam ocu rekla, ali on nije hteo... da čuje. Danas me je prvi put u životu udario. Zbog Vajata Erpa! Već samo maršalovo ime kao da je za njega crvena marama!

Ustala je sa stolice, uzela jedan od nakvašenih peškira i blago dodirivala povređeno lice.

— Moram da odem, gospođice Berklej, izvinite...

— Ne, Judita, vi ćete ostati ovde. Ono što na ranču treba da se dogodi, dogodiće se i bez vas.

— Ne! — vrisnula je Astorova ćerka.

— Dogodiće se — ponovila je En Berklej. — A ono što treba da se učini, učiniće on...

— On? Da, Vajat Erp. Znam. — Zabacila je glavu tako da joj je duga plava kosa letela kao zastava na vetru. — Vi ga volite, zar ne, En? Volite ga, znam. Znam već odavno. Mogu potpuno da vas shvatim.

Počela je da jeca.

— Hajdete, dete — rekla je En blagim glasom. — Odvešću vas u postelju.

Judita nije mogla više da se opire. Nesvesticu koja je obuzimala, nije više mogla da savlada. Samo je klonula na pod, ispred nogu vlasnice pansiona.

En je podiže i dovuče do sofe.

Natočila je malo viskija u čašu i dala devojci da popije. Strpljivo je sačekala da se malo pribere.

— Tako. Ako sada možete da hodate, odvešću vas gore u sobu. Judita Astor klimnu glavom i ustade. Nije međutim, mogla da hoda bez Enine pomoći. Lagano su se popele uz stepenice.

Kada je mlada hrabra rančerova kći ležala u postelji umivena lica, prošaputala je jedva čujnim glasom:

— Verujete li da su odjahali na naš ranč?

En samo klimnu glavom.

— Jeste li sigurni?

— Da, sigurna sam. Obojica su otišli na vaš ranč. Osim toga, nisam još doživela da je maršal nekuda otišao i vratio se, a da nije uspešno obavio posao.

Judita je sklopila ruke i zagledala se u tavanicu.

Držeći lampu u ruci, En zastade na vratima:

— Spavajte sada, Judita. Kasnije će Dok Holidej sigurno svratiti do vas da vas obiđe...

—O—

Posle dugog galopa dva prijatelja iz Dodž Sitija stigla su na uzvišicu. Vladala je tišina, opasna preteća tišina, kada su stigli do ranča Frederika Astora.

— Izgleda da je puškaranje već završeno — primeti Holidej, usporavajući hod.

— Ne bi me čudilo da je neko od ugnjetenih sredio tog tiranina.

Kada su se približili ranču na tri jarde, zaustavili su konje i kliznuli iz sedla, vezali su životinje za jedan žbun i oprezno se, pešice, približavali kući.

Iznenada su čuli rzanje konja. Krenuli su dalje puzeći. Maršal mu svog prijatelja.

— Tamo preko, iza velikog ambara, stoje konji.

Holidej klimnu glavom.

Konačno su uspeli da se prikradu do radionice. Vajat Erp je pokušavao da pogledom prodre kroz mrak. Napregnuto je osluškivao. Konačno, kada se malo privikao na mrak, uspeo je da razazna nečiju siluetu na terasi.

U to ga Holidej upozori da pogleda levo. Vajat je odmah video drugog stražara.

Iz kaubojske kuće se čulo kašljanje, ali niko se nije mogao razaznati.

Dvorištem odjeknu hitac iz puške. U blizini kapije je neko kriknuo, očigledno pogođen. Odmah zatim razlegao se rančеров prodoran glas.

— Dođi samo, Džek Zarbel! Poznao sam te! Tebe i tvoju bandu!

— Samo ti viči! — uzvratilo mu je

Džek Zarbel promuklim glasom. — Ništa ti neće korisiti. Noćas je kraj tvoje moći. Dosta si kinjio sve ljude u pokrajini Garfield. S tim je sada gotovo. Nećeš dočekati sutrašnji dan, Astore. Kao što je moj brat likvidirao tvoju ćerku, tako ću ja tebe. Sopstvenim rukama. Danas će biti gotovo sa Frederikom Astorom. Možemo da zapalimo tvoj ranč i pustimo da izgoriš u njemu. No to bi bila suviše blaga kazna za tebe. Bićeš pretučen do smrti i obešen za gredu sopstvenog trema.

Tek posle toga, Astore zapalićemo ranč. Toliko da znaš, da nisi uzalud dolazio sa šesnaest ljudi u naše dvorište i pretukao mog starog oca.

To samo možeš da platiš svojom glavom. Sakupio sam dovoljno ljudi da celu zamisao temeljno i neomećeno obavim. Oprosti se sa ovim svetom i svojim bogatstvom, Astore!

Judita! — dobovalo je u rančеровој глави. Gde li je ona? Zar je taj ludež govorio istinu? Zar je njegova ćerka upala u ruke zločinaca?

Naglo se okrenuo. Iza njega je stajao Džim Flaerti.

— Gde je Judita?

— Ne znam, gazda. U kući nije. Pretražio sam sve sobe. Vi ste mi naredili da pretražim kuću i utvrdim da se neko od razbojnika nije slučajno uvukao.

— Judita! — jeknu Frederik Astor. Klonuo je na stolicu pored prozora. Znači, pala im je u ruke.

— Izlazi napolje, Astore! — urlao je Džek Zarbel. — Izlazi da okončamo s tobom!

Rančер ustade.

— Dolazim! — uzvratilo je na izazov.

Džim Flaerti ga upita:

— Šta smerate, gazda?

— Idem dole!

— To ne smete da rizikujete. Momci su van sebe od gneva i sigurno će vas ubiti!

— Sklanjaj mi se s puta, Džim!

Kauboj se, međutim, nije makao s mesta. Rančer ga odgurnu u stranu i pođe dalje.

— Gazda! — vikao je Flaerti za njim. — To je ludost!

Frederik Astor ga nije slušao.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija su čula svaku reč. Vajat pokaza na stražara, koji se nalazio na tremu. Holidej klimnu glavom i uspravi se. Držao je revolvere na gotovs.

Bio je spreman da brani odstupnicu prijatelju, koji se sada šunjao napred.

Kada je maršal stigao do trema, stražar se nalazio udaljen nekih sedam jardi, naslonjen uz zid kuće. Vajat Erp se bio gotovo priljubio uz tle i sasvim lepo mogao da nazre stražarevu siluetu.

Nije mogao da poveruje sopstvenim očima. Momak, koji je tamo stajao, nije bio niko drugi do probisvet i kavgadžija, Ben Fašina.

Polako se uspravio i krenuo na trem. Priljubio se leđima uz zid i nastavio ka Fašini. Sada ih je delilo samo četiri koraka.

Otpadnik je čuo šum iza sebe i naglo se okrenuo. U tom trenutku maršal se bacio na njega i pogodio ga glavom u stomak. Udarac je bio tako žestok, da ga je oborio s nogu.

Tresak Bena Fašine na pod trema čuo se i u dvorištu.

— Ben! — čuo se sada glas Grega Fašine.

— Da? — odgovorio je Vajat umesto ošamućenog lupeža.

— Šta se dogodilo?

— Ništa.

Maršal odvuče poluonesvešćenog Bena dole sa trema, veza ga njegovim kajišem i strpa mu maramu u usta.

Baš tada su se otvorila vrata na rančerskoj kući. Vajat je poznao krupnu priliku Frederika Astora. Rančer je odlučnim koracima išao preko trema i prišao stepenicama.

U dvorištu je vladala grobna tišina.

— Ja sam ovde! — uzviknuo je Astor, koji je, uveren u to da je izgubio ćerku jedinicu, bio krajnje ravnodušan prema svojoj sudbini.

S desne strane se poguren približavao tremu neki čovek. Šunjao se prema rančeru, očigledno u nameri da ga napadne, da mu skoči na leđa.

Nalazio se sasvim blizu Vajata Erpa, koji je još uvek čučao uz ošamućenog Italijana, Bena Fašinu.

Baš u trenutku, kada se čovek, koji se šunjao, spremao da skoči na trem, maršal zamahnu nadlanicom kao sečivom i udari snažno napadača iz zasede za vrat.

Brzo je dokopao zbunjenog lupeža i stegao mu šakom usta. Onda ga je povukao desno, gotovo do ugla rančerske kuće.

Tu, gde više iz dvorišta nisu mogli da ih čuju ostali, uperio je revolver u mladićeve grudi i upitao:

— Kako se zoveš?

— Ja sam Čarli Zarbel.

— U redu, momče. Slušaj me dobro. Ono što vi ovde smerate, nije ništa manje nezakonito od onoga što je Astor učinio sa vama u vašem dvorištu. Naprotiv. Još je gore.

Čarli Zarbel se malo pribrao i sma

trao da je trenutak da krene u protivnapad. Munjevito se bacio u sranu i pre nego što je izvukao oružje iz opasača, pao je pogođen maršalovom pesnicom.

Čovek iz Misurija je spretno i brzo vezao onesvešćenog Čarlija, prebacio ga preko ramena i odveo do Doka Holideja. Posle toga je preneo i Bena Fašinu na isto mesto. Kada je to obavio, vratio se brzo do trema, gde je rančer Astor još uvek stajao.

— Gde se kriješ, Zarbel, razmetljivče jedan? Ovde sam i čekam te da se borim s tobom! — doviknu Astor.

— Boriš? — uzvрати podrugljivo Džek Zarbel iz mraka. — Ja uopšte i nemam nameru. Nisam je ni imao da se s tobom borim. Nisam poludeo da dozvolim da mi svojim snažnim rukama lomiš kosti, Astor. Tu stvar ćemo obaviti sasvim drugačije.

Dvorištem je odjeknuo zvižduk i kroz vazduh polete laso. Omča pade preko rančera i povuče ga s trema dole u dvorište. Pao je s treskom na zemlju.

Uz divlje pokliče priskočilo je nekoliko ljudi iz mraka i bacilo se na rančera. Moćni Frederik Astor morao je da doživi da iz usta Džeka Zarbela čuje one iste reči, koje je tog dana u podne izgovorio svojim ljudima u glavnoj ulici Šošona, a odnosile su se na maršala Vajata Erpa.

— Pretučite ga do smrti!

Čovek iz Misurija se u magnovenju našao među njima u gomili. Počeo je da vuče napadače od vezanog rančera. Našao se oči u oči sa Džekom Zarbelom. Ovaj ga je

gledao iznenađeno. Pre nego što je zamahnuo pesnicom da udari maršala, dobio je žestok udarac u pleksus.

Vajatu je odmah bilo jasno da ima posla sa nadmoćnijim protivnicima. Sa šestoricom. Bila je čista ludost upuštati se sa svima njima u dugačku borbu.

Jedan od napadača ustremio se na njega sa zamahnutom levom pesnicom. Maršal je spremno dočekao ovaj napad, blokirao udarac i vratio ga. Kako je mladić načinio trzaj telom, Vajatova pesnica mu se spusti na mladićevu glavu i posla ga u carstvo snova.

To nije omelo sledećeg napadača. Onda je stigao treći.

Udarci su pljuštali. Maršal je primao, vraćao, udario obema pesnicama, glavom, nogama. Osećao je da već gubi vazduh. Konačno se probio do rančera.

Nagli pokret tela i revolveri su mu bili u rukama.

Jednorukog razbojnika Silverstona to nije zbunilo. Zatrčao se napred i — podmetnuo glavu pod cev teškog bantljan specijala. Zaneo se unazad i klonuo na kolena.

— Stojte ljudi! — uzviknuo je maršal iz Dodž Sitija.

— Ustrelite ga! — urlao je Džek Zarbel, koji je upravo došao svesti.

— To ne bih nikome savetovao! — odjeknu dvorištem glas Doka Holideja.

Ljudi zastadoše kao ukopani i pogledaše u pravcu čoveka koji se jedva nazirao u mraku. Mogli su ipak da vide da je visok i da mu u rukama svetlucaju dva revolvera.

Vajat je stajao raskoračen iznad rančera Astora.

— Vajat Erp! — uzviknu neko od napadača. Bio je to Greg Fašina, koji je celu borbu posmatrao sa sigurnog rastojanja.

— Da, ja sam Vajat Erp! I ako ova ludost ne bude odmah okončana, mi ćemo je, Dok Holidej i ja sami okončati. Gde je Džek Zarbel?

Mladi Zarbel ustade sa zemlje. Vajat mu naredi.

— Sakupite svoje ljude i gubite se odavde!

Kada je Zarbel čuo maršalovo ime, zinuo je od iznenađenja:

— Vi ste doista Vajat Erp? — upitao je žustro.

— Jesam. A sada učinite ono što sam vam rekao.

— Slušajte, maršale, ovaj gonič robova je bio u našem dvorištu...

— Znam. Već sam rekao vašem bratu da se jedna svinjarija ne može oprati drugom svinjarijom, jer u protivnom u ovom kraju nikada neće zavladatai red i mir. Ukoliko imate nešto protiv Astora, onda preduzmite molim vas tamo gde je za to mesto. Ili kod šerifa, ili u gradskoj većnici u Glenvud Springsu.

Zarbel prsnu u grohotan smeh.

— Vi me zasmekavate, maršale. Šerif Lipton je Astorov sluga. Jedva bi dočekao da me strpa u ćeliju. A ljudi koji sede u gradskoj većnici zaziru od Astora!

Vajat Erp je vratio revolvere u opasač.

— Ukoliko sutra budete odjahali u Glenvud Springs, Džek Zarbel, naći ćete tamo sudiju Gardenera. On je pravičan i mudar čovek. A sada sakupite vaše pajtaše i odlazite!

— Moje pajtaše? — upita Džek Zarbel drsko.

— Da, vaše pajtaše — zagrne maršal.

— To zvuči kao da hoćete ove časne ljude da predstavite kao bandite, maršale!

— Ovi časni ljudi su se i poneli kao banditi. Kako bih inače mogao da nazovem ljude, koji u sred noći napadaju ranč i najstrašnijim pretnjama ugrožavaju život ljudi koji tamo žive. Osim toga, bili su sigurno spremni da te pretnje i sprovedu u delo. To i jesu banditi, Džek Zarbel. Bilo bi dobro da vam to bude jasno pre nego što vam to bude objasnio sudija Gardener!

Na to pride kauboj Danser sa Zarbel ranča i pokaza na Astora, koji je još uvek spetljan lasom ležao na zemlji.

— A ovaj ovde, maršale, šta je on, ako smo mi banditi?

— Ja ne znam da vas je on napao u sred noći i hteo da vas ubije. Ako vas je uz pomoć svojih ljudi pretukao na vašem imanju, to još nije ono što ste vi učinili.

— Kakve razlike ima u tome da li je dan ili noć? U redu, on je došao danju, a mi noću. Ali napad je napad. Uvek isto.

— Ne, mister — uzvрати mu maršal oštro. — Udarac pesnicom i metak to su dve stvari koje se suštinski razlikuju. Nemojte to zaboraviti, iako se udaranje pesnicom mora kažnjavati. Sve dok svaki kauboj bude hteo da ima ulogu sudije, mira neće biti.

Sada se i drugi kauboj sa Zarbel ranča progurao do maršala.

— U redu, meni je i samom sada jasno da je to tako. No, nemojte za-

boraviti da ste vi sada ovde, mister Erp. Vi ste nas umirili i prekinuli borbu, sprečili krvoproliće. Vi ste spasili život Frederiku Astoru i nas sprečili da sprovedemo svoju osvetu. Sada je na vama da vi presudite. Vi odlučite šta će sa ovim goničem robova biti.

Maršal odmahnu glavom.

— To nije moj zadatak. Već sam vam rekao da je sudija Gardener sutra u Glenvud Springsu. On će saslušati sve optužbe i odlučiti. On je taj koji treba da izrekne presudu!

U tom trenutku je podmukli Džek Zarbel zaklonjen iza kauboja Dansera skočio u stranu i potegao revolver.

— U redu, maršale, ako nećete da nas podržite i ako ste protiv nas, neću da povučem presudu koju sam malo pre izrekao ovom čoveku. Ustreliću ga, jer nas je godinama tlačio i izrabljivao. Mi znamo da ste se vi više puta sukobili s njim i da vas je on najgrubljim rečima vređao. Sklonite mi se s puta. Ja ću ga ustreliti!

Maršal je ostao da stoji mirno, kao od kamena isklesan.

— Ne bih vam to savetovao Zarbel! — objasnio je pribrano. — Da imate i malo razuma čuli bi ste da sam pomenuo kako sam razgovarao sa vašim bratom. Morali ste, ponavljam, da imate bar malo pameti da me upitate gde sam ja to imao prilike da ga sretnem. Pošto niste pitali, sam ću vam reći: ja sam ga savladao i vezao. Nalazi se u mojim rukama. Ako sada ne budete povukli svoje ljude i to odmah, sigurno time nećete svom malom Čarliju učiniti uslugu.

Džek spusti kolt.

— Vi ste uhvatili Čarlija?

— Jesam, Džek Zarbel, uhvatio sam ga.

Kauboj okrete olavu i zagleda se u mrak.

— Sa koliko ljudi ste ovde?

Iz mraka se zaori smeh. Dolazio je iz pravca kuhinje.

— Koliko dugo još nameravate da slušate brbljanje tih momaka, maršale? — dovikivao je Dok Holidej.

— Dajte nam znak i sve lupeže ćemo sabiti u zemlju!

— Dakle? — upita maršal Džeka Zarbela.

Džek povika preko dvorišta u mrak. Obraćao se čoveku koji se javio iz kuhinje.

— Da li je Čarli mrtav?

Na to Holidej izvuče zarobljeniku maramu iz usta i došapnu mu:

— Hajde, reci svom bratu da si, na žalost, još živ!

— Ovde sam, Džek! — javio se Čarli bojažljivo.

— Koliko ljudi ima tamo?... — pitao je stariji brat Zarbel.

— Ne znam... Čarli je prekinuo u pola rečenice, jer mu je kockar strpao maramu u usta.

Posle ovog kratkog razgovora između braće Zarbel, Vajat reče odlučno:

— Čekaću samo još trideset sekundi, momci!

Nadzornik sa Zarbel ranča povuče svog mladog gospodara.

— Hajdemo, Džek, nema svrhe. Idemo!

— Kuda, Danser?

— Maršal je u pravu. Ovde nema šta da tražimo.

— On u pravu — ponovi Džek.

— U redu, ali onda smo mi banditi!

— To maršal nije rekao.

— Mislio je tako, a to je isto.

— Kako hoćeš. Mi odlazimo.

Danser povede ostale ljude.

Konačno se Džek Zarbel našao sam pred maršalom.

— U redu, maršale i ja odlazim — promrsio je kroz zube.

— Ništa vam drugo i ne preostaje, mladiću.

Konačno su svi napadači napustili Astor ranč.

Vajat je nekoliko trenutaka gledao za njima, a onda se sagnuo i olabavio omču lasa, kojom je rančer bio spetljan na zemlji.

Frederik Astor se ječeći uspravi. Okrenuo se, ne izgovorivši ni jednu jedinu reč zahvalnosti. Prošao je pored svojih ljudi, koji su sada stajali na tremu i šmugnuo u kuću.

Vratio se posle nekoliko trenutaka i počeo da viče:

— Erp! Samo koliko da znate, ti psi su ubili moju ćerku!

— Jeste li već našli leš? — upita maršal mirno.

— Leš... našao... — promuca moćni stočar.

— Da, leš.

Na to Frederik Astor odgurnu Flaertija u stranu, zatim i malog Prestona i siđe niz stepenice. Prišao je sasvim blizu maršalu i gotovo prosiktao.

— Moram da priznam da ste prišli u pravom presudnom trenutku. No to vam ne daje pravo da se rugate sa smrću moje kćeri.

— Nisam se ni šalio ni rugao. Osim toga, savetujem vam da malo brižljivije birate izraze.

Maršal se okrete i uputi prema kuhinji.

Džim Flaerti je sišao s trema i presekao mu put.

— Maršale — počeo je očigledno uzbuđen. — Žao mi je zbog svega što smo učinili prema vama. Hteo bih u ime celog Astor ranča da vam zahvalim na pomoći.

Čovek iz Misurija pogleda ispitivački preplanulo kaubojevo lice. Na njemu je video samo iskrenost.

— Sve je u redu, mladiću!

Nastavio je dalje prema Holideju, koji ga je dočekao s pitanjem:

— Šta će biti sa ovim dvema protivama?

— Nemam nameru, Dok, da ih vučem sa sobom.

— U redu, i ja tako smatram. — Rekavši to, Holidej oslobodi veza Bena Fašinu i Čarlija Zarbela. Fašina šmugnu u mrak, a Čarli promrsi:

— Mi ćemo još razgovarati, Erp!

Vajat ispruži ruku i dokopa mladića za grudi.

— To možemo odmah da raspravimo, Čarli.

— Pustite me... inače.

— Šta će se inače dogoditi, ako te ne pustim? — pitao je maršal, gledajući obesnog mladića pravo u oči.

Čarliju je pod pogledom plavih Vajatovih očiju bilo hladno oko srca. Podišla ga je jeza. No, ne bi bio divlji Čarli da se nije brzo pribrao i već spremao novi napad. Malo se sagnuo i iz sare čizme izvukao nož. Zamahnuo je ostrim sečivom prema čoveku iz Misurija.

Ovaj ga dočeka levom pesnicom i pogodi iznad obrve. Zatim je odjeknulo nekoliko žestokih šamara.

Kao đače, koje je dobilo bubotke

od učitelja, Čarli Zarbel uzmače unazad, sve do kuhinjskog zida.

— Gledaj da što dalje i što pre odmagliš odavde, dečko! — doviknuo mu je maršal. Inače će biti još šamara.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija stajala su sami ispred kuhinjskih vrata.

— Rado bih mu rekao — procedi Vajat kroz zube, gledajući prema tremu velike rančerske kuće.

— Šta to?

— Da mu je ćerka živa.

Holidej energično odmahnu glavom.

— On to nije zaslužio, maršale. Neka mu bar još nekoliko sati patnje bude kazna za sve.

— U pravu ste, Dok.

Pošli su prema izlazu, do žbuna gde su im se nalazili konji, vinuli se u sedla i prvo obišli ranč u širokom luku. Hteli su da se uvere da li su se Džek Zarbel i njegovi ljudi doista povukli. Kada su utvrdili da je tako, nastavili su put prema Šošonu.

—O—

En Berklej je još uvek sedela u kuhinji i vezla, kada je trže topot konjskih kopita u dvorištu.

Pohitala je u predvorje. Ubrzo su ušli i Vajat i Dok.

Vlasnica pansiona ih je pogledala ispitivački. Bilo joj je odmah jasno da njihov put na Astor ranč nije bio bez uspeha. Zbog toga nije ništa pitala, nego je rekla Holideju:

— Devojka spava. Mislim da je kauboj po imenu Čarli Zarbel onako zverski izudarao. Govorila je u snu.

— Čarli Zarbel — ponovi maršal

i zagleda se u svoje snažne šake. — U tom slučaju su računi sređeni.

— Pa, moglo bi se reći — primeti Holidej i pode za vlasnicom u sobu u kojoj je spavala Judita Astor.

Spavala je duboko i čvrsto. Kockar je izašao na vrhovima prstiju.

En Berklej je stajala pred vratima.

— Kako joj je?

— Sve je u najboljem redu. Sutra ujutro će već biti čila, na nogama. Žilava je to priroda. Na oca, uostalom.

Tek sada su dva prijatelja otišla na počinak.

Pošto nisu ustali u pet, kao što su prethodne večeri odlučili, En Berklej ih nije budila.

Bilo je već skoro osam, kada jedna starica ulete u pansion i osu bujicu reči:

— Znete li već strašnu novost?

— Ne — uzvрати lepa En.

— Sudija Gardener je ubijen. Mister Pitkin ga je našao mrtvog u sobi svog hotela.

— Nemoguće! — vrisnu mlada žena.

— Jeste, istina je. Znete i sami da ja kod Pitkina čistim sobe. Sudija je rekao mister Pitkinu da ga probudi oko pola osam. Mister Pitkin je kucao nekoliko puta i pošto se posle četvrt sata sudija nije pojavio, uznemirio se i odlučio da pogleda šta je po sredi. Zajedničkim snagama smo provalili vrata. Sudija je ležao mrtav u svom krevetu.

— Možda ga je pogodila kap — primeti En Berklej.

Stara žena energično odmahnu glavom.

— Kakva kap, kada mu je nož sve do drške zariven u grudi.

— Za ime božje!

En Berklej se okrenula i htela da potrči uz stepenice.

Međutim, na njima je već stajao maršal. Sigurno je čuo ceo razgovor.

Skinuo je šešir u znak pozdrava i zamoli En:

— Molim vas, mis Berklej, probudite Doka Holideja.

Sišao je bez žurbe i napustio pension.



Sudija Gardener je ubijen!

Ova užasna vest potresla je ceo grad. Sedokosi državni sudija Randolph Gardener bio je u Šošonu gotovo svima poznat. Još pre petnaest godina primio je dužnost sudije u Glenvud Springsu. Posle toga ga je guverner povukao u Denver.

U godinama, kada je moć Frederika Astora dobila ogromne razmere, sudije, koje su dolazile ovamo, bili su ljudi koji su gotovo bez izuzetka strahovali od bogatog rančera. Vajat Erp je to znao pa se zbog toga i pobrinuo da sudija Gardener, koji dobro zna ovdašnje prilike, dođe na neko vreme u Šošon. Maršal nije time hteo da sruši Astora, nego da potpomogne da se mnoge nepravde otklone i da se malo obuzda odgovarajućom kaznom nekrunisani kralj pokrajine Garfild.

Svim ljudima sa dolaskom Gardenera pružila mogućnost da mu se kao nepristrasnom i pravičnom požale na ono što ih tišti.

Sada je sudija ubijen!

Ko bi mogao da dođe u obzir kao izvršilac ovog svirepog zločina? Ko je uopšte znao da je sudija u gradu?

Vajat Erp je to prošle noći saop-

štio na Astor ranču. Bilo je dosta ljudi koji su ga čuli. Pa i Frederik Astor lično. A baš on je imao najviše razloga da strahuje od sudije.

Da li je rančer bio čovek koji je u stanju da ubije državnog sudiju? Ili je možda među svojim ljudima našao čoveka dovoljno okorelog da takav zločin poćini?

Kako stoji stvar sa ostalima? Sa Zarbelovima, na primer? Zar i oni nisu imali razloga da se boje sudijinog ispitivanja? Bili su krivi za smrt stražara na Astor ranču.

Tu su u krugu eventualnih krivaca mogli biti i ljudi koji je Zarbel sakupio za svoj osvetnički pohod. Ko je od njih znao da sudija Gardener nije u Glenvud Springsu, nego da je došao u Šošon? Nije isključeno da je u to bio upućen i neko od građana Šošona, jer je stari sudija došao u grad prethodne večeri poštanskom kočijom. Smestio se tamo, gde je uvek odsedao kad bi dolazio u Šošon.

Često je dolazio ovamo, jer se konačno Glenvud Springs nije nalazio tako daleko. Najviše ako je bilo devet milja, koje je ponekad stari sudija prelazio, pored poštanske kočije i svojom dvokolicom. Čak je jedno vreme stanovao u Šošonu, a radio u Glenvud Sitiju.

Pitanje za pitanjem? Ko je sve mogao biti zainteresovan da stari, pravični i nepristrasni sudija nestane sa lica zemlje?



Oko jedanaest pre podne u gradskoj većnici su se okupili ljudi oko predsednika opštine i maršala. Živo se raspravljalo.

Predsednik opštine Blekbern je nervozno uvijao brkove i jadikovao:

— Pa to je užasno! Ovaj nemio događaj, da tako kažem, izneće naš grad na loš glas. Ko to treba da iskija? Uvek mi, članovi gradskog saveta.

— Ne govori gluposti — brecnuo se na predsednika kovač Grin. — Šta mi imamo da iskijavamo? Ko se sada našao u nebranom grožđu? Mi, možda? Ne, to je samo Vajat Erp, koji je i pozvao sudiju.

— Kako, maršal Erp? — bunio se predsednik.

— Jer ne može da održi ono što je samim pozivom sudije Gardenera prećutno obećao. To jest, da će ovde ponovo zavladati red, mir i pravičnost i svako će dobiti po pravdi ono što mu pripada! A sada? Šta je sada? Odgovor je lak — ništa! Imamo ono što smo imali i do sada — Astor deli pravdu i kroji zakon.

Ove reči propratili su gnevni povici.

Maršal je stajao u sred ove gužve i razmišljao. Bilo mu je veoma teško da se u svoj ovoj galami usredi.

Za sve to vreme Dok Holidej je stajao uz zid, poduprt jednom nogom. Bio je to položaj tipičan za njega. Posmatrao je bočni skup sa neskrivenim podsmehom na licu.

Maršal se neprimetno izvukao iz gužve i prišao svom prijatelju.

— Ubica je juče bio u Šošonu, a možda je još i danas ovde — rekao je.

— Zar ne mislite, maršale, da bi isto tako magao biti i u Glenvud Springsu?

Čovek iz Misurija sleže ramenima.

— Koliko mi je poznato, u Glenvud Springsu niko nije imao pojma da sudija na neko vreme prelazi ovamo. Nije se to znalo ni ovde, sve dok nije stigao. Ko je mogao da ga vidi? Bilo je već mračno kada je poštanska kočija prispela. Sišao je, uzeo putnu torbu i uputio se kod Pitkina u hotel. U predvorju se uopšte nije zadržavao, jer ga je vlasnik sačekao i odmah odveo gore u sobu.

— To je tačno. Međutim i tada ga je nekoliko ljudi moglo videti. Osim toga, otkud znamo nije sam Pitkin, još u toku prepodneva, obavestio o tome nekolicinu osoba. Meni se taj Aleksander Pitkin baš ne dopada mnogo.

— Ni meni, Dok, ali to je naša stvar. Razgovaraću, uostalom, s njim.

— Idem i ja s vama, maršale.

Uputili su se po drugi put tog dana u Pitkinov hotel.

Vlasnik je bio mali čovek, sa upadljivom grbom na leđima. Maršal, koji je uvek imao mnogo sažaljenja za takve, prirodom unakažene ljude, uzalud je u ovom slučaju tražio duboko u srcu sažaljenje za ovog čoveka.

Aleksandar Pitkin je bio pastorak jednog ruskog emigranta, koji je još u doba ratova sa Indijancima došao u ovaj kraj. Trgovao je čak sa crvenokošcima.

Bez obzira na grbu, vlasnik hotela je imao inače neprijatnu fizionomiju. Lice mu je bilo mršavo, nos sedlast, kosa riđa i retka, a koža prekrivena svetloriđim pegama.

Hramajući, pošao je u susret maršalu i njegovom prijatelju.

— Imate li još pitanja, maršale?

— Da — uzvratit Vajat i pogleda po predvorju, pa dodade — možemo li da pređemo u vašu kancelariju?

— Naravno, mister Erp...

Pošao je ispred posetilaca i poveo ih mračnim hodnikom sve do poslednjih vrata, koja su bila osigurana sa tri teške brave.

Sama kancelarija je bila mala, mračna i zagušljiva.

— Izvinite što u sred bela dana palim lampu, ali prozor je okrenut prema useku, tako da svetlost ne dopire unutra. Znam da to škodi očima ali drugog rešenja nisam imao.

Zapalio je veliku petrolejku sa kitnjastim abažurum, privukao dve plišane naslonjače do pisaćeg stola i ostao da stoji.

Vodnjikavim očima podozrivo je posmatrao posetioce.

Dok Holidej izvadi tabakeru iz džepa i ponudi hotelijeru cigaretu.

Ovaj odbi.

— Hvala, ne smem da pušim ni zbog pluća, ni zbog stomaka. Ne pijem takođe. Muka je to, lišavati se svega.

Vajat ga je sve vreme neupadljivo posmatrao. I on je izvukao iz džepa jednu od svojih crnih cigara i učtivo pitao domaćina:

— Smem li?

— Samo izvolite, ne smeta mi. Volim miris.

Ponudio im je vatru, a onda se nagnuo napred i obema rukama oslonio na naslon fotelje. Osmeħ, koji mu je sada zaigrao na usnama, delovao je umorno, bolesno i lažno. Sa osmeħom je delovao još neprijat-

nije, jer su se nizu bora, kojima je bilo izbrazdano lice, pridružile još dve veoma duboke.

— Dakle, gospodo?

Maršal baci pogled na zidni sat, koji nije radio.

— Hoćete li mi reći mister Pitkin kome ste juče, pošto sam navratio do vas, ispričali o tome da očekujete dolazak sudije Gardenera?

— Nikome!

— Doista, baš nikome?

— Baš nikome!

— Ko je sinoć mogao da vidi da dolazi u hotel?

— Takođe niko. U to vreme ovde nije bilo žive duše. Ni u predvorju, ni na stepenicama. U hodniku gore nismo nikog sreli.

— Možete li možda da pretpostavite ko bi imao interesa da ubije starog sudiju?

Osmeħ ponovo zaigra na Pitkinovom licu. Ovog puta je u njemu bilo nečeg zlog. Kao da smišlja podlost.

— Interesa? Oh pa ovde ima dosta ljudi kojima sudija baš nije bio po meri.

— Kome, na primer?

— Marku Grahamu trgovcu platnom, na primer. On je obična varalica. Ne samo to nego i ucenjivač, koristoljubiv, krvopija. Njegove dve kćerke rade kod mene u kuhinji. Eto, one su mogle da vide sudiju i da to jave svom ocu.

— Zar te devojkę poznaju sudiju?

Pitkin sleže ramenima.

— Pa, u to nisam siguran. Teško je reći.

— Koliko godine imaju Grahamove kćeri?

— Pa, jedna od njih ima dva... šesnaest, a starija oko sedamnaest godina.

— Dvanaest godina ima, dakle — reče maršal, nabravši čelo. — Sumnjam da vam je moglo promaći da je guverner Kolorada zabranio za-
pošljivati decu, mister Pitkin?

Hotelier nije na to ni obratio pažnju.

— Jutros sam ih otpustio, obe — obavestio je Vajata Erpa.

— Zbog čega?

— Jer su toliko kukale i jadikovale zbog ubistva sudije da se to pretvorilo već u cirkus.

— Aha.

Pitkin se nakašljavao i brisao svi-
lenom maramicom usta.

— Ja se sada oko te nemile stvari ne mogu zadržavati, niti vam mogu sada tek tako iz rukava nabrojati sve one ljude, koji bi imali interesa da sudija Gardener nestane sa lica zemlje. Morao bih možda da pomenem pola grada. Svako ima nešto mutno što krije i što baš nije u skladu sa zakonom.

— Pa i vi mister Aleksandar Pitkin — primeti maršal iz Dodž Sitija.

Osmeh je još nekoliko trenutak lebdeo na hotelijerovom licu, a onda nestade.

— Teško, maršale, veoma teško. Sudija je bio moj prijatelj u neku ruku. Uvek, kada bi došao u grad, uvek je odsedao kod mene i to rado. Konačno, to mu nije bilo potrebno. I ovde i u Glenvud Springsu ima daleko udobnijih hotela.

— To je sasvim tačno — umeša se u razgovor Dok Holidej. Nije mogao a da to ne primeti, jer mu je bilo izuzetno neprijatno u zagušljivoj, gotovo, memljivoj kancelariji.

Vajat Erp je baš iz tog razloga zapalio cigaru.

— Dakle, vi niste imali razloga. Vas prema tome možemo da isključimo.

— Nadam se da je tako.

Pitkin se nakašlja.

Maršal pođe prema vratima. Dok Holidej zgnječi opušak u pepeljari i pođe za njim.

S vrata je dodao preko ramena.

— Šteta što niste rekli istinu.

Pitkin posive kao oronuli zid. Kao da mu je poslednja kap krvi nestala iz lica. Donju usnu je obesio i rekao muklo:

— Vi me, dakle, optužujete...

— Za šta to? — upitao ga je maršal.

— Za ubistvo sudije Gardenera — procedi hotelijer.

Vajat Erp ga prezrivo odmeri.

— Suviše ste brzopleti, mister. Ne donosite takve nepromišljene zaključke.

— Ali Dok je rekao...

— Šta je to Dok rekao?

— Da ja, da ja nisam...

— Trebalo bi da popijete jednu rakiju — dobaci mu Holidej i izađe u hodnik.

Pitkin dokopa maršala za mišicu.

— Mister Erp! — počeo je formalno da cvili. — Zašto sumnjate na mene. Ja nisam ubica. Što se tiče Suzane Graham, bili ste u pravu. Njoj je doista samo dvanaest godina. I zbog toga sam je otpustio.

— A šta je sa njenom sestrom?

Bilo je to naizgled sasvim bezazleno pitanje.

No grbavac ustuknu, kao da ga je ujela zmija otrovnica.

— Vi znate? _____

Maršal mu okrete leđa.

— Da sam na vašem mestu, ja bih se malo opreznije izražavao o svojim sugrađanima. Mister Graham bi vam, na primer, mogao zameriti to što ste za njega rekli.

Posle toga maršal napusti Pitkinov hotel.

Dečak, koga su sreli na ulici, pokazao im je gde se nalazi kuća trgovca platnom.

Bradati trgovac Graham je stajao u svojoj maloj radnji i začuđeno ih gledao.

— Maršal Erp? Vi dolazite kod mene?

— Šta je sa vašim ćerkama?

— Sa mojim ćerkama? Šta bi to trebalo da bude?

— Pa Pitkin ih je otpustio.

— Jeste, jer mu ništa drugo nije ni preostajalo. Leila baš nije par tom malom otrovčiću. Suzana je trebalo samo s vremena na vreme da pomaže u kuhinji. Kada ima mnogo gostiju, na primer. Baš sam zadovoljan što su obe opet ovde. Pitkin je stalno bio Leili za petama i govorio da hoće njome da se ženi. No, na to nikada nije ozbiljno pomišljao. Takav zet mi ne bi ni bio po volji. Da ne govorimo o drugome, on je gotovo deset godina stariji — od mene!

Sasvim neočekivano Vajat Erp promeni predmet razgovora i upita Grahama iznebuha:

— Imate li pojma ko je mogao da ubije sudiju?

Trgovac teatralnim pokretom stavio ruke na grudi i počeo da se zaklinja:

— Života mi nemam!

— A Pitkin? — ubaci Holidej.

Međutim, trgovac platnom energično odmahnu glavom.

— Ne. On juri za mladim devojkama i ima gomilu čudnih navika, ali ubica, to sigurno nije.

Zanimljivo je bilo čuti kako je dan o drugome govore.

Vajat zamoli trgovca da pozove svoju stariju ćerku Leilu.

Za nekoliko trenutaka stigla je krupna, crnooka lepotica i gledala dvojicu posetilaca uplašeno.

Maršal se raspitivao o ljudima, koji su se prethodne večeri zatekli u hotelu. Devojka nije umela da mu odgovori, ali je zato kazala:

— Mister Pitkin je dočekao sudiju na samom ulazu, prihvatio njegovu putnu torbu i...

— Putnu torbu? — uzviknu Holidej.

Maršal se uhvati za glavu.

Izvinili su se predusretljivom trgovcu, izašli iz radnje i žurnim koracima se uputili u šerifsku kancelariju.

Šta li je Pitkin predao šerifu?

Utvrđili su da su to bili samo: maramica, šibice, nekoliko ličnih papira, zatim odelo, košulja, mantil, kaput i šešir.

Od putne torbe nije bilo ni traga.

Samo nekoliko minuta kasnije ponovo su se obreli u Pitkinovom hotelu.

Starica, koja je tog jutra bila u pensionu En Berklej i obavestila o ubistvu sudije, odgovorila je nekako čudno:

— Ne, gazda nije u kući.

— A gde se nalazi?

— Otišao je pre deset minuta.

— U redu. Navrat ćemo ponovo. Treba samo da mu postavimo jedno

malo pitanje. Tražimo naime putnu torbu sudije Gardenera.

Žena samo podiže ruke.

Već se bila okrenula, kada Vajat iznenada zastade i okrete se prema ulazu. Prišao je vratima i energično ih otvorio.

Hotelier se pojavi kao utvara. Stajao je iza vrata i sigurno sve vreme prisluškivao.

— Šta hoćete od mene? — promucuo je.

— Pa to ste već čuli, Pitkin. Putnu torbu.

— Putnu torbu? To mora da je neki nesporazum. Sasvim sam smeo s uma da mi je juče sudija dao da je sklonim i čuvam. Sigurno se još uvek nalazi u mojoj kancelariji.

— Aha.

Maršal sada uhvati hotelijera za mišicu i povede ga prema uzanom hodniku.

— Hajdemo onda u vašu kancelariju.

Čim su stigli, Pitkin se saže i izvuče iz jedne od fijoka pisaćeg stola crnu, veliku putnu torbu.

— Ovde se nalazila na sigurnom mestu — rekao je sasvim ozbiljno.

— Tako sigurno da je zamalo ne bismo više ni našli — uzvрати mu čovek iz Misurija.

Pitkin se izveštačeno nasmeja.

— Oh, pa ja bih je već našao i sigurno je isporučio lično vama.

— Verovatno onda kada ne bih više bio u gradu.

— Šta time hoćete da kažete, mister Erp? — Pitkin se zakašlja. — Da nećete možda da mi podmetnete da sam sudijinu torbu nemarno zadržao?

— Šta bih je imao da podmećem?

Niste je predali. To je sasvim dovoljno.

— Dovoljno? Kako to da shvatim, maršale?

— Šta bi ste vi mislili o čoveku koji zadrži tuđu stvar i čuti, a onda, kada se neko raspituje, počne da laže i petlja?

— Ja nisam čuo da ste uopšte došli, a starica nije imala pojma da se nalazim u kući.

— Dobro je kada čovek ima uvek za sve spremljeno objašnjenje i opravdanje, Pitkin.

Hotelier nabra obrve.

— Primetio sam sa žaljenjem da prilikom pomena mog imena izostavljate mister! — prosikta Pitkin.

— A ja sam sa svoje strane primetio da vi za neke stvari imate izvanredno razvijeno čulo sluha, dok ste, s druge strane, kada se radi o drugim stvarima, koje vam verovatno ne odgovaraju, malo tvrdi na ušima.

— Možda? — reče grbavac smešeći se bezočno. A onda promeni ton i kao da govori nešto veoma značajno dodade: — Šta kažete, uostalom, na činjenicu da je vaš prijatelj Frederik Astor prošle noći u tri sata bio u Šošonu?

Iako je ovo veoma iznenadilo maršala, nije to ničim pokazao. Umesto odgovora, pitao je svog sabesednika:

— Ne znam kakve to ima veze sa činjenicom da sudijinu putnu torbu niste predali šerifu sa ostalim stvarima.

U prisustvu Doka Holideja, čistačice i predsednika opštine, koji je upravo ušao u hotel, Vajat Erp otvorio putnu torbu.

Bila je prazna.

— Čudno! — primeti predsednik.

— Nalazite? — brecnu se na nje-
ga Pitkin. — Šta to treba čovek,
kakav je bio sudija, da nosi sobom?

— To baš nije tako jednostavno
ni jasno — reče maršal. — Kakvog
razloga bi s druge strane imao su-
dija da vam potpuno praznu torbu
preda na čuvanje. Ukoliko je to uop-
šte i učinio, Pitkin.

Hotelijer preblede. S mukom je
procedio kroz zube:

— Predsedniče, vi ste mi svedok
kako me maršal sve vreme vređa.
Stalno mi se obraća sa Pitkin, kao
da sam neka lopuž... kao da sam
čovek koji nije dostojan poštovanja.

Dok Holidej namignu na levo oko,
stavi cigaru među zube i reče:

— Možda će našeg dobrog Pitkina
zanimati to da ste vi i te kako do-
bro bili upućeni u sadržaj sudijine
torbe.

Grbavac je pobledeo još za jed-
nu nijansu.

Kada je kockar iza njegovih leđa
kresnuo šibicu o zid, trgao se kao
ošinut bičem.

Blef je upalio!

Hotelijer je lagano uzmicao pre-
ma vratima svoje kancelarije.

— Stojte gde ste, Pitkin! — reče
mu čovek iz Misurija grubo.

— Da nećete možda u mojoj ro-
đenoj kući da me...

Vajat Erp ispruži desnu ruku.

— Dajte natrag stvari, koje ste
uzeli iz sudijine torbe.

Pitkin se maši za grudi. U slede-
ćem trenutku u ruci mu se našao
mali deringer. Uperio ga je na mar-
šala.

Pakostan osmeh zaigrao mu je na
usnama.

— Niste imali sreće, maršal Erp.
Mene nećete šćepati!

— Ali mister Pitkin — uzviknu
predsednik opštine.

— Ućutite vi, stara sovo! Zajedno
ćete s njim na put u pakao!

Čistačica je vrisnula:

— Gazda! Ne, to ne možete uči-
niti! Vajat Erp je...

— Zaveži i ti, veštice! Tvoj život
bar ne vredi ni probušeni cent.

— Nameravate li vi to da sa jed-
nim jedinim metkom poubijate to-
liki svet? — pitao je maršal sasvim
mirno.

— Jednim... metkom? — promu-
ca Pitkin.

— Pa da. Taj revolver ima samo
jedan metak. Osim toga, ako već
hoćete da pucate, morali biste prvo
da otkočite oružje.

— Otkočim? — hotelijerov pogled
je šetao između uperene cevi i mar-
šalovog lica. Krajnja mirnoća ovog
čuvara zakona dovodila ga je do
besa.

Maršal prekrsti ruke na grudima
i reče:

— Vi niste revolveraš, Pitkin. Šta
mislite kojom je brzinom Dok Holi-
dej izvukao svoj revolver? Ili kojom
brzinom ja svoj mogu da potegnem?
Pogledajte ovo!

Pitkin je razrogačenih očiju po-
smatrao kako se teški bantlajn spe-
cijal u magnovenju stvorio u mar-
šalovoj ruci.

— Ako se malo okrenete na des-
nu stranu, utvrdićete da Dok Holi-
dej drži revolver uperen u vaša le-
đa. Izvukao ga je bar pet sekundi
pre vas.

Hotelijer se bojažljivo okrete. Cev

poniklovanog kockarevog kolta je preteći svetiucala.

Maršal ga ledeno odmeri.

— Vaš život je već visio o koncu onog trenutka kada vam je ruka krenula prema džepu, Pitkin. Ukoliko biste se još usudili da otkočite oružje, bilo bi to poslednje što biste učinili u životu.

Hotelijer je pokretao usne, ali nije pustio glasa. Ruka, u kojoj je držao revolver, počela je upadljivo da podrhtava.

— Bacite konačno tu igračku! — zagrme maršal.

Sada je drhtaj protresao celo hotelijerovo telo. Konačno mu se prsti razmaknuše i revolver s treskom pade na pod.

— Tako. A sada dajte stvari koje ste uzeli iz sudijine putne torbe. Slušajte me dobro, Pitkin! Ako samo jedan jedini list onih hartija nedostaje...

— Hartija? — promuca grbavac.

— Da, rekao sam dovoljno glasno. Hartija! Ako jedan jedini list bude nedostajao, sudija Harbou, koga sam pozvao ovamo, neće baš biti blag prema vama.

— Vi ste pozvali sudiju Harboua?

— Ako nemate ništa protiv, jesam. Poneće i sve papire koje je i sudija Gardener imao uz sebe. Najzad, postoji prepis svakog dokumenta, kao što se u sudu uvek praktikuje.

I ovaj blef je upalio ne može biti bolje.

Hotelijerova glava klону na grudi.

— Sve se nalazi u trezoru — procedio je jedva čujnim glasom.

Vajat Erp je našao u trezoru čitav svežanj dokumenata. Pored to-

ga, komad engleskog sapuna, nešto duvana, jednu kratku lulu, četiri maramice, dve košulje i par donjeg rublja.

U dokumentima je bilo dosta podataka, koji su teretili neke građane Šošona. Pitkin je hteo da ih prisvoji, i da vrši onda pritisak na te ljude. Mnogi dokumenti su samo bili prijave protiv nekih ljudi u vreme kada je Gardener službovao u ovoj pokrajini.

Bez obzira na to, takvi papiri nipošto nisu smeli da padnu u ruke čoveku kakav je Aleksandar Pitkin. Ovaj pakosnik bi sigurno uživao u tome da muči svoje sugrađane i preli im.

Vajat Erp vrati sve sudijine stvari u putnu torbu, a onda reče ozbiljnim glasom:

— Aleksandar Pitkin, vi ste uhapšeni pod sumnjom da ste počinili svirepo ubistvo.

Hotelijer se gotovo sruči na zemlju. U poslednjem trenutku uspeo je da se prihvati za pisači sto.

— Ja to nisam učinio, maršale — ječao je. — Kunem vam se da to nisam ja! Samo sam uzeo papire da bih mogao sve one, koji su me čitavog života ismejavali, da malo mučim. To je sve.

Predsednik opštine uzviknu iznenađeno:

— Slučajno sam video prvi list hartije, maršale! Bila je to prijava, koju je jedan nevaljalac, u međuvremenu je otišao bogu na istinu, napisao protiv mene. Ispod prijave je bio i Pitkinov potpis. Poznao sam njegov rukopis. Znači i on me je u ono vreme teretio, gad jedan. Neosnovanoj optužbi onog nevaljalca

je hteo svojim potpisom da da tezinu. Moja žena je umrla od nerviranja i jada. Znači to je bilo delo ovog... Ne mogu, a da ne pretpostavim da je ova guja otrovnica uništila još mnoge ljude u gradu. Na vešala s njim! Pitkin je ubica starog sudije!

Hotelijer je bio odveden. Ljudi, koji su se zatekli u glavnoj ulici i videli maršala kako vodi Pitkina u zatvor, uplašeno su se trgnuli.

— Znači, onaj grbavac je ubio starog sudiju! — čulo se došaputanje.



Kada se Frederik Astor vratio iz Šošona, zora je već rudela.

Rančer nije otišao u spavaću sobu. Seo je za pisaći sto, zario glavu u šake i piljio u prazno.

Pokušavao je da sredi misli. Judita je mrtva! Ubili su je i odvukli! Ako sada pokrene sudski postupak, ko zna šta će mu sve natovariti na leđa. Nalazio se u začaranom, vraškom krugu!

Sati su prolazili. Oko sedam neko zakuca na vrata.

Bio je to Džim Flaerti.

— Šta hoćete? — promrsi rančer:

— Sve smo pretražili, gazda. Nigde ni traga. Malog Prestona sam poslao u šumu da obavesti nadzornika. On mora sam da odluči koliko ljudi će moći da odvoji.

— Dobro ste postupili, Flaerti — uzvratilo je rančer. — Sada me ostavite na miru.

— Još nešto, gazda. Mene se to možda ne tiče, ali stara žena stoji napolju sa kafom.

— Neću kafu! Ostavite me konačno na miru.

— Nije to sve. Još sam nešto imao da vam kažem gazda — bio je Flaerti uporan. — Neću da govorim da mi svi dugujemo za svoj spas i spas ranča zahvalnost Vajatu Erpu, ali...

— Ne o toj besmislici neću da govorim — preseče ga rančer.

— Sve vreme sam, gazda, razmišljao o tome kako se Vajat Erp uopšte stvorio ovde, u sred noći, u pravom trenutku. Ne mogu da poverujem u bapske priče da on ima neku natprirodnu moć.

Astor ustade iz naslonjače, odgrnu je nogom i priđe prozoru. Zagledao se u dvorište i ne okrećući glavu rekao:

— On i Dok Holidej mora da su došli sa razbojnicima.

— Po onome što se ovde odigralo, na naše oči, u to se doista teško može poverovati — zaključio kauboj.

Stočar se naglo okrete od prozora.

— Slušajte, Džim! Nadzornik mora i preko leta, a i zimi da ostane u šumi i nadzire goroseće. Prema tome, on više nije i ne može da bude nadzornik na mom ranču, nego je vođa u kampu drvoseča. Vođa sva tri kampa gore u planinama. Meni je potreban novi nadzornik i već sam se nosio misliti da vas postavim na to mesto. Uviđam sada da bih time učinio veliku grešku.

Zar mislite da ja nisam primetio kako ste zahvaljivali Vajatu Erpu? Grešite ako mislite da mi je tako nešto promaklo!

— Nisam ni jednog trenutka mislio da to niste čuli, niti bih tako

nešto uopšte krio od vas, gazda. Najzad, ja sam samo učinio ono što mi je bila dužnost!

— Vaša dužnost? Ne, to što je maršal učinio bila je njegova dužnost. Zar nije dužnost čuvara zakona da sprečava ubistva i tuče i rasteruje lupeže? Zbog toga mu niko ne duguje zahvalnost. Konačno, država ga za to i plaća!

— Žao mi je gazda, ali ja ne mislim tako.

— Dosta priče. Idite i tražite je dalje. Ako je do podne ne budemo našli, odjahaćemo u Glenvud Springs!

Kaubojs se već uputio prema vratima. Zastao je na pola puta i upitao preko ramena:

— Šta ćemo tamo, gazda?

Astor se gotovo brecnu:

— Ne verujete li valjda da ću ja tek tako primiti nestanak svoje kćeri?

— Naravno ne, gazda. Ali kome mislite tamo da se obratite? Vaš prijatelj šerif je uhvatio maglu. I predsednik opštine, takođe vaš prijatelj, ni njega nema u gradu. Pobegao je. Šerifska kancelarija je prazna, kao i ova u Šošonu. Mogli biste se obratiti maršalu!

— Vajatu Erpu? Samo mi to još treba!

— U redu, onda ostajemo ovde!

— Ne! — zagrme rančer. — Ukoliko do podne ne budete otkrili neki trag, odjahaćete sami do Šošona. Kod njega.

— Kod koga?

— Pa kod vašeg prijatelja Vajata Erpa.

— Voleo bih da mi je takav čovek prijatelj!

Frederik Astor pođe gnevno prema svom kauboju.

— Tako, voleli biste to? — upitao je veoma tiho, što je, bez sumnje, bilo i opasno.

— Da, mister Astor — uzvratio je Flaerti bez straha. — Voleo bih. Do sada još nikada nisam sreo čoveka koji je tako nesebičan i nepristrasan i čovečan. Voleo bih da vidim čoveka prema kome ste tako postupili, kao prema njemu, a on ipak u sred noći pređe na konju put od Šošona do našeg ranča da vas spasava iz nevolje i vatre. Ja, na primer, to nikada ne bih učinio, iako sam pre jednog minuta bio ponosan kada sam čuo da ste hteli da me postavite za nadzornika.

— Gubite se, Flaerti! — vikao je Astor gnevno.

Flaerti ga upitao ozbiljno i bez straha:

— Treba li to tako da shvatim, mister Astor, da zapakujem svoje prnje, osedlam konja i odjašem sa vašeg imanja?

— Šta vam pada na pamet! — grmeo je bogati rančer, koji nije ozbiljno pomišljao da otera tog savesnog i sposobnog kauboj. — Vi treba da osedlate konja, to je tačno, ali tek oko jedanaest sati, ako do tog vremena ne budete otkrili nikakav trag moje kćeri. Vaš prtljag neka ostane ovde. Vi idite u Šošon kod Vajata Erpa.

— Šta da mu kažem?

— Prokletstvo! Zar i to treba da vam govorim? Reći ćete mu da su za smrt moje kćeri krivi Zarbelovi. Ono što sam mu ja lično još noćas kazao.

— Mislim da maršal to nije zaboravio, gazda.

— Učinite ono što sam vam rekao. U protivnom, možete ići.

— Ja sam spreman da odem — uzvрати kauboj i izvuče iz džepa duvankesu.

— To vam kanda odgovara? — brecnu se rančer. — Osim toga, ne mojte mi slučajno zapaliti ovde u sobu tu vašu smrdljivu cigaretu.

— Kada bih imao novaca za cigare, pušio bih sa zadovoljstvom virdžinije... — promrsi kauboj i iziđe iz sobe.

Bilo je skoro jedanaest sati.

Frederik Astor je još uvek sedeo za pisaćim stolom. Nije imao snage da ustane. Bio je van sebe od bola i očajanja.

Iz sata u sata mu se strepnja, da mu je kćer doista mrtva, povećavala.

Vrata susedne sobe su se gotovo nečujno otvorila.

— Oče — čuo se tihi poziv.

Rančer skoči sa stolice. Razrogačenih očiju posmatrao je ćerku, koja je stajala naslonjena uz zid.

Stajao je tako nekoliko trenutaka kao okamenjen, a onda je uzviknuo, koliko ga je grlo nosilo:

— Judita!

Poleteli su jedan drugom u zagrljalj.

Surovi čovek, koji se do tada samo interesovao za svoje pašnjake i jačanje imanja, obasuo je lice kćeri poljupcima.

— Judita! — mucao je. — Dete, ti si živa!

Slučajno je primetio da Džim Flaerti napolju sedla konja.

Pustio je ćerku iz zagrljaja, pritrčao prozoru i otvorio ga.

— Flaerti!

Kauboj je upravo hteo da se vine u sedlo.

— Čoveče! — vikao je razdragan kao dete. — Ispljunite tu smrdljivu cigaretu. Nadzornik Astor ranča valjda sebi može da priušti virdžiniju!

Flaertiju od iznenađenja ispade cigareta iz usta.

— Hej!

— Ostavite tog konja u štali i gledajte da se ovde na ranču što pre uspostavi red. Pobrinite se takođe da negde nađete pet-šest vrednih kauboja. Kuća je dovoljno velika za četrdeset ljudi. Ako vas još ikada zateknem da pušite taj prokleti smrad, možete se odmah pakovati i otići!

Flaertiju nije baš bilo jasno šta se dešava sa njegovim gazdom. Strahovao je za trenutak da od tuge i brige za jedinicom nije možda skrenuo s pameti.

Zabacio je šešir na potiljak i upitao:

— Zar ne treba da odjašim u Šo-šon kod Vajata Erpa?

— Ako to ime još jednom pomenete, takođe možete da pokupite svoje prnje i nestanete sa mog ranča!

Na to ga ćerka potapša po rame-nu. Okrenuo se i široko osmehnuo.

— Judita!

Privukao je uz sebe i gotovo slomio kosti, stežući je.

— Da li bi možda želeo da znaš gde sam sve vreme bila?

— Ne, dete. Važno je samo da si živa i da si kod kuće. — Iznenada

je uhvatio za ramena i malo odgurnuo dalje od sebe, zagledajući se u njeno lice.

— Kako to izgledaš, kćeri? Jesi li pala sa konja?

— Ne — objašnjavala je devojka mirno. — Borila sam se sa Čarlijem Zarbelom. Budi bez brige, i on je dobio dobru porciju. Tako sam mu zarila glavu u stomak, da će sigurno osećati bolove i kada moje ogrebotine odavno budu zarasle.

Zatim je ispričala iznenađenom ocu kako je došla na ideju da napusti ranč kroz indijanski prolaz i dovede pomoć. Pričala mu je kako se uvukla u šupu, dizala kapak, baulljala po mraku, izvukla konja iz korala i najzad se dokopala slobode i sigurnosti.

— Odjahala sam u Šošon.

— U Šošon? — upitao je rasejano, posmatrajući je kao nešto dragoćeno, što je izgubio i ponovo našao. — Dakle, bila si u Šošonu?

Pri tom uopšte nije pomišljao zbog čega je odjahala tamo, a još manje da iznenadni dolazak Vajata Erpa dovede u vezu sa Juditinim odlaskom u Šošon.

Suviše je bio i uzbuđen i srećan istovremeno. Potpuno je zaboravio na nemio incident prethodnog dana. Prvi šamar, koji je u gnevu udario svojoj jedinici.

Ono što je posle toga čuo, nije mu bilo baš prijatno.

— Da, oče, otišla sam tamo i zamolila Vajata Erpa da nam pomogne.

Frederik Astor ustuknu korak unazad. Lice mu je bilo ukočeno kao maska.

— Vajata Erpa? To nije istina! Reci mi da to nije tačno! Judita, kako si mogla čoveka koji je moj najgorčiji neprijatelj da moliš za pomoć? Pa to je užasno! Taj čovek već godinama mašta i radi samo na jednom, a to je da me uništi. Da slomije moju moć. A ti odlaziš u Šošon i moliš ga za pomoć!

Hodao je po sobi gore-dole kao zver u kavezu.

— Ne, to ne može biti istina, Judita! Kaži da si se samo našalila sa svojim starim ocem.

— Nije šala, tata. Znaš i sam.

Došao je do pisaćeg stola i skljkao se u naslonjaču. Potpuno utučen, promrsio je:

— Dakle, zbog toga ni Flaerti ni ostali momci nisu mogli da shvate kako se to odjednom pojavio, usred noći. Ti si ga pozvala! Nikog drugog, nego baš njega!

— Koga je trebalo da molim za pomoć, oče? Razmisli malo. Imaš samo neprijatelje, ni jednog jedinog prijatelja. Vajat Erp je ipak pritekao u pomoć. Dok Holidej je odmah pregledao moje ozlede, a onda su se obojica vinula u sedlo, da bi u sred noći prešli na konjima celu visoravan i pritekli ti u pomoć. Jutros sam saznala: stigao je baš u pravom trenutku.

Rančerovo lice bilo je namršteno.

— Trebalo je da me mirno pusti da umrem, kao što to čovek u ovom kraju i mora. Borba je jedini način potvrđivanja.

— Uvek je bilo borbi i to je uvek bila samo tvoja krivica, oče.

Judita Astor nije ni prethodnog dana zazirala od toga da svom ocu, despotu, kaže svoje mišljenje. Danas

je to činila sa još manje ustručavanja.

Rančer odmahnu rukom.

— Hajde, ako baš hoćeš možeš i ti da odjašiš i to najbolje odmah sa Džimom Flaertijem zajedno. Imao je toliko smelosti, da mi danas kaže u lice da bi voleo da mu je Vajat Erp prijatelj.

— Potpuno ga shvatam — uzvratila je devojka i obori pogled. Kada ga je ponovo podigla, lice joj je bilo crveno kao krv. Primetila je u tom trenutku jahača, koji je upravo prošao kroz njihovu kapiju.

— Može biti da mi to čak i neće pasti tako teško — rekla je sasvim tiho.

— Šta to? — Otac joj je izgleda bio sasvim odsutan.

— Pa da odjašim s njim. Mogla bih ga odmah pitati da li hoće da me povede sobom.

— Koga to?

— Vajata Erpa.

Rančer je pogleda s nevericom.

— Reci mi, molim te, šta je to s tobom? Da nisi možda zbog ovog napada...

Judita priđe prozoru i povika:

— Helo, maršale! Ako tražite mog oca, on je ovde!

Frederik Astor pritrčao hitro kao mladić drugom prozoru. Namrštio se kada je poznao jahača.

— Šta li će već opet ovde?

— Najbolje da ga to sam pitaš, oče.

— Zar ne uviđaš da mi je stalno za petama, da me proganja? Smem da se opkladam da je opet izmislio neku pakost protiv mene.

Maršal je kliznuo iz sedla i ve-
zao svog vranca za ogradu prostra-

ne i raskošne verande. Pošao je već uz stepenice, kada mu Astor doviknu sa prozora.

— Šta hoćete? — rekao je to veoma neljubazno.

Devojka se, ne obazirući na to, oglasi s drugog prozora:

— Molim vas uđite u kuću, mister Erp. Napolju je hladno i neprijatno.

Okrenula se i izašla, kako bi čoveka iz Misurija sačekala i uvela u očevu radnu sobu.

Dva čoveka su sada stajala jedan prema drugom. Maršalov izraz lica je bio otvoren, a Frederika Astora odbojan, gotovo neprijateljski.

— Šta još hoćete, Erp?

Judita Astor se zarumenela i rekla gotovo preklinjujući:

— Izvinite, mister Erp. Moj otac je još uvek ošamućen od napada da je potpuno zaboravio da vam zahvali...

— Nisam zaboravio... — prosikta Astor.

— Jesi, zaboravio si oče! — On-
da se obratila maršalu: — To je sada nameravao da ispravi. Moj vam se otac mnogo zahvaljuje za vašu ne-sebičnu pomoć prošle noći, mister Erp!

— Judita! — siktao je rančer.

Okrenula je ponovo glavu prema ocu na trenutak, a onda poslednjim ostatkom snage uspela da se savlada i izgovori: — Izvinite, molim vas, mister Erp!

Posle toga je hitro napustila sobu. Maršal je gledao za njom.

„Kakva hrabra i dobra devojka“, pomislio je. Kako malo zajedničkih osobina ima sa svojim ocem.

— Dakle, šta ste hteli, maršale?
— promrsi rančer.
— Hteo sam da vas nešto pitam.
— Šta to?
— U toku noći je sudija Gardener ubijen u Šošonu. Ubijen je nožem. Pretpostavljam da već znate za to. Vest je stigla do vašeg ranča, zar ne?

— O tome nemam pojma, niti sam čuo.

— U redu, onda sad znate.

— Da niste možda prevalili toliki put od grada do mog ranča samo da biste to saopštili? U to, sumnjam.

— Ali, kako sam vam već saopštio, hteo sam nešto da vas pitam. Bili ste oko tri sata u gradu. Jeste li...

— Šta? — počeo je bogati stočar da viče. — Nećete valjda to ubistvo meni natovariti na vrat.

— Zar sam tako nešto tvrdio?

— Niste još, ali to je logično trebalo da proistekne. Nalazim da ste vi veoma nezgodni, Erp. Prvo mesecima pokušavate da mi potkopate tle na kome stojim, rušite moj ugled gde god možete. Zar nije dovoljno što ste bili tako drski da me u sred bela dana, na sred glavne ulice u Šošonu, kao bandit svučete s konja, nego sada još dolazite sa tom...

Maršal se namršti.

— Frederiče Astor, opominjem vas da izraz bandit više ne upotrebljavate, inače ću vas udarati u va-

šoj rođenoj kući. Ja sam maršal Sjedinenih Država i nikome ne dozvoljam da me na taj nači vređa.

Ozbiljnost, kojim je ove reči izgovorio, naterale su Astora da malo snizi ton.

— U redu, nemam nameru da se s vama prepirem. Dakle, šta još hoćete?

— Jeste li nekoga videli u Šošonu?

— Video? Da, naravno. Džeka Zarbela. — Rančer zastade u pola rečenice. Oči su mu zasvetlucale. — Džek Zarbel! — povikao je. Taj lupеž! Da nije možda on ubio sudiju?

To nije bilo pitanje. Izgovorio je ime svog protivnika i vođe napadača na njegovo imanje, kao da je gotovo uveren da je on počinio zločin, ili, bolje rečeno, tako da bi maršalu to sugerirao.

— Osim njega niste nikog više videli? — ispitivao je Vajat mirno.

— Da, onog grbavca Pitnika.

— Osim njim, nikog više? — prekide ga maršal hitro.

— Ne, nikoga. Ja sam, naime, tražio svoju ćerku. Prvo sam otišao do Šošona, a onda u Glenvud Springs. Pretpostavljao sam da je možda odjahala u jedan od ta dva grada. Kao što i sami znate, tako je i bilo. Kako je samo moglo da joj padne na pamet da se baš vama obrati...

Čovek iz Misurija je već krenuo prema vratima.

Astor povika za njim.

— Ja nisam ubio sudiju! Nisam znao čak ni da je u Šošonu. Ali što se tiče onog prokletog momka sa razbojničkog ranča, lako mogu da pretpostavim da je on počinio to nedelo!

Maršal je napustio negostoljubivi ranč i upitao jednog mladog kaubojca, koga je sreo napolju na pašnjaku, gde se nalazi Zarbelovo imanje.

Mladić mu je ljubazno pokazao put.

Vajat je stigao tamo oko dva sata. Posle raskošnog i velikog ranča Frederika Astora, ovaj je izgledao još manji, zapušteniji i siromašniji.

U dvorištu nije bilo nikoga.

Čuo je neki šum iz štale. Ugledao je starog čoveka kako izlazi u dvorište, poštapajući se.

— Šta želite?

— Moje ime je Erp, ja...

— Erp? — upita stari Zarbel, iznenađeno. — Vi ste, dakle, Vajat Erp?

Maršal potvrdi.

— Za mene je to posebna čast, maršale, što ste došli u moje dvorište, na moj ranč. Moram vam reći da se zbog vas i pred vama stidim svojih sinova.

Maršal kliznu iz sedla i pođe prema starcu, čije su ga reči duboko pogodile. Osmehnuo mu se i srdačno mu pružio ruku.

— Mister Zarbel, nikada se ne treba stideti svoje dece. Oni uvek smatraju da su u pravu.

— Zar u pravu, kada su kao razbojnici, i sami ste im to kazali, napali ranč Frederika Astora? Ne, maršale, ja na to ne mogu da gledam kao na nešto dobro. Moja dva kaubojca i stariji sin Džek su se vratili. Čarli, mlađi, nije se usudio da dolazi ovamo. Džeka sam oterao odmah, još u sred noći.

— Bio je u Šošonu — rekao je maršal kao uzgred.

— Da, to je lako moguće. U Šošonu, naime, živi devojkica, kojom je hteo da se oženi. Silvija Danbridž. Jeste li ga možda videli u gradu?

Maršal odmahnu glavom.

Starac je čeprkao štapom po zemlji i kao oklevao. Onda je podigao pogled i zamolio maršala:

— Ako ga možda budete videli, molim vas recite mu da potraži svog brata i da se bez njega ne vraća na ranč.

Vajat nije hteo da se osmehne. Pomislio je samo da otac ostaje otac. Zbog toga je rekao srdačno:

— Ne brinite, mister učiniću to.

Posle toga su se nekoliko trenutaka ćutke gledali u oči. Tišinu je prekinuo stari Zarbel.

— Raduje me što ste našli tako blage reči, pune razumevanja, za moje sinove, maršale. Mladići to, međutim, nisu zaslužili. U toj besmislenoj borbi nastradalo je nekoliko ljudi. To ne bi trebalo da se više događa. Ta vremena bi trebalo da su odavno za nama, mister Erp!

Čoveku iz Misurija se oteo uzdah.

— Na žalost, još nisu prošla, mister Zarbel. Nadam se da će uskoro. Radim na tome.

Maršal se pozdravio sa starim rančerom i uputio natrag u Šošon.



Frederik Astor je posle posete omraženog Vajata Erpa zapao u nove nevolje. Kao da je ceo ranč poludeo. Nije imao prilike ni da se raduje čerkinom srećnom povratku, niti da razgovara sa Flaertijem, ili bilo kojim drugim momkom na imanju.

Istini za volju, on nije mnogo pričao sa svojim ljudima, sem kada bi izdavao naređenja. No, uz naređenje bi se rekla još koja reč. Međutim sada su mu svi, a posebno Flaerti, odgovarali izbegavajući da ga pogledaju u oči, samo sa „da, gazda” i „ne, gazda”.

Sa Juditom je još bilo najgore. Ona je izbegavala da ga sretne. Ili se zavlčila u sobu, ili, ako nije bila u njoj, jahala je nekud po okolini.

Flaerti se spremao da odmah posle ručka odjaši do prvog kampa drvoseča po Astorovom naređenju. Pre nego što je pošao, iznenada na vrata rančerove sobe zakuca Judita. Poznao je način, na koji je kucala na vrata i spremno uzviknuo:

— Uđi, dete!

Judita nije dizala pogled prema pisaćem stolu. Sve vreme je gledala

u vrhove čizama, kao da se tamo nalazi nešto posebno značajno, što ni za trenutak ne sme da ispušta iz vida.

— Ja bih da pođem sa nadzornikom do kampa.

Astoru nije promaklo da nije rekla, oče. Zbolelo ga je.

— To je dug put, dete. Bićete možda odsutni više od dva dana. Veoma je naporno.

— Osećam se sasvim dobro. Baš i želim da odem na duži put.

— Što, zar ti je tako dojadila naša kuća? Zar je više ne podnosiš?

— Nije u pitanju kuća...

Namerno nije završila rečenicu. Teško je patila. S jedne strane bila je, a da to ni sama sebi nije smela da prizna, zaljubljena u Vajata Erpa, a s druge razočarana u svog inače obožavanog oca. Pri pomisli kako je posle svih uvreda Vajat pritekao u pomoć, a otac nastavio da se nedolično ponaša, ablivala je rumen od nelagodnosti. Kako je samo zadržt i nezahvalan!

Sve ono što je ranije bolelo i pogadalo, činilo se sada kao beznačajna sitnica. Spoznala je za kratko vreme koliko je njen otac, uprkos bogatstva i moći, sam. Kada su se našli u nevolji, nije imala izlaza. Morala je da se obrati čoveku kome je posao da sprečava privatne obračune i krvoprolića. Čuvaru zakona, koga je, kao i mnoge druge, njen

otac teško uvredio. Nisu imali prijatelja, niko ih nije voleo, niko nije imao razloga da im pritekne u pomoć. Čak da se desilo najgore, sigurno bi mnogi opravdano rekli: taj tiranin nije bolje ni zaslužio!

Kuća, u kojoj je provela ceo svoj život, postala joj je mrska. Kao svaka mlada devojka nadala se da će jednog dana...

No ta nada je sada bila sve manja. Ko je taj ko će oženiti devojku iz tako ozloglašene kuće. Ili možda zbog bogatstva... Na tu pomisao grunule su joj suze.

Grabili su ćutke prema prvom kampu. Judita je bila odličan jahač, tako da Flaerti nije morao da pođešava tempo prema njoj. Ispod oka je posmatrao ćerku svog gospodara. Već odavno joj se divio i potajno bio zaljubljen u nju. Pošto je bio izuzetno pošten i plemenit mladić, pogađala ga je Juditina potištenost.

— Ne brinite, gospođice — prekinuo je ćutanje. — Tog lupeža Čarlija ću kad-tad propustiti kroz šake.

— Zaboravite to, Flaerti! Tukli smo se ravnopravno. Ni on baš nije prošao tek tako. Čak i da nije, zaboravite na osvete i odmazde. Nemojte bar vi. Konačno, s tim treba jednom da prestane!

— Ti lupeži Zarbelovi, oni...

— Ja na vašem mestu tako nešto ne bih tvrdila, Flaerti. Ni Frederik

Astor se baš ne bi mogao pohvaliti miroljubivošću!

Frederik Astor! Mladi nadzornik ranča se trže.

— Za ovaj napad su oni krivi, gospođice!

— U zabludi ste, nadzorniče! Za taj napad je kriv Astor. On je godinama sejao mržnju, njegov način za postizanje onog što naumi, bila je uvek borba i nasilje. Drugi su se samo ugledali na velikog i moćnog suseda. Podražavali ga! Kakva sramota, nije se ni zahvalio Vajatu Erpu na nesebičnoj pomoći!

— Umirite se, gospođice. Ja sam mu se zahvalio u ime celog ranča. Ne bih rekao da je maršal bio neraspoložen prema meni.

— Recite mi iskreno: da li se ponosite što ste nadzornik na velikom i moćnom ranču — Astor ranču!?

— Pa nije mala stvar steći takvo poverenje i upravljati čitavom malom vojskom od četrdeset kaubojala!

— To je samo potvrda vaše sposobnosti i poverenja koje vlasnik ima u vas. Međutim, poznajući vas, Flaerti, vi se danas manje nego ikada ponosite time što radite za Frederika Astora.

— Ali, gospođice!

— Nema tu nikakvog ali, nadzorniče. — Oborila je glavu i zagledala se u vrh sedla. — I ja se danas manje nego ikad ponosim time što sam ćerka Frederika Astora!

Video je da joj u očima svetluca-

ju suze i da se jedva uzdržava da ne brizne u plač.

— Evo nas, već smo blizu prvog kampa! — uzviknuo je i zagledao se u pravcu severozapada.

—O—

Dok Holidej je bio u svojoj sobi u pansionu En Berklej.

— Šta ima novog? — upitao je svog prijatelja maršala.

— Ne baš mnogo. Tačno je: Astor je u toku noći dolazio ovamo u Šošon. I Džek Zarbel takođe.

— Sumnjivih sve više, maršale.

— Da li se ovde nešto zbilo, dok sam bio odsutan?

— Ništa naročito, Vajat. Samo sam prihvatio jednog momka, koji se zaletio ovde u predvorje i pravio gužvu. Zove se Braun i delovao je kao pripit. Čovek, koji je bio s njim u društvu, kako sam saznao, zove se Martinez, Džoe Martinez.

— I, šta je posle...

— Bili su neprijatno glasni. Jedan od njih je rekao da će me Hari Genan izbaciti odmah odavde. On je, naime, ovde novi šerif. Za svaki slučaj sam svu trojicu strpao u zatvor.

— Kako ste samo to izveli?

— Bilo je prilično lako, jer se Martinez mašio za revolver.

Brzoruki Holidej nije više ništa kazao. Smatrao je suvišnim da obavesti maršala da je došlo do užasne

gužve i puškaranja u kome je čak i sam bio pogođen, to jest okrznut. Isto tako je prećutao da je nasilniku Martinezu smrskao zglob desne ruke i da je pijanicu Brauna takođe pogodio. Nije pominjao da je tobožnji šerif Genan kapitulirao tek kada mu je kockar mecima izbio iz ruku prvo dva revolvera a onda i nož.

Maršal je sve to mogao da pretpostavi, iako mu prijatelj nije rekao. Dok Holidej mu je bio ne samo verni pratilac i čovek koji mu je često, štiteći odstupnicu, spasao život, nego sve više pomoćnik u sprovođenju reda i zaštiti mira. Za trenutak mu je sinula jedna misao, tako da se osmehnuo za sopstveni račun. „Dok Holidej, nenaimenovani pomoćnik maršala — čuvar zakona!”

Da je to Holideju predložio, ovaj bi energično odbio. Ispod oka je pogledao svog prijatelja uvek sa istom zebnjom: Da se opaka bolest, koja je neko vreme mirovala, nije ponovo povampirila. Dakle sva trojica nasilnika našla su se iza brave, zahvaljujući Doku.

Vajat Erp siđe s prijateljem u trpezariju na nešto zakasneli ručak.

Iskoristio je priliku da upita mladog vlasnika pansiona:

— Poznajete li možda Silviju Danbridž, gospođice En?

— Da, ona stanuje preko puta, odmah uz šerifovu kancelariju. Veoma dobra devojka. Na veliku ža-

lost svojih roditelja, u prijateljstvu je sa jednim od Zarbelovih sinova.

Četvrt sata kasnije maršal je kucao na vrata kuće porodice Danbridž.

Otvorila je starija žena. Poznavala je maršala iz viđenja i silno se uplašila kada ga je ugledala na vratima.

— Mogu li na trenutak da govorim sa gospođicom Silvijom Danbridž? — upita Vajat.

Devojka se odmah pojavi iza majčinih leđa. Imala je plavu kosu, otvoreno, simpatično lice i žive, sive oči.

— Gospođice Danbridž, Džek Zarbel je prošle noći bio ovde u gradu. Jeste li ga videli?

Devojka pocrvene kao bulka, a stara žena zari lice u šake i poče glasno da jeca.

— Zнала sam da to neće izaći na dobro. On je ovde, kod nas u kući, mister Erp. Moj muž mu je dozvolio da se kod nas smesti, jer ga je, čini mi se, otac izbacio iz kuće.

— Mogu li da govorim s njim?

Kauboj se pojavi u hodniku.

— Možete, kako da ne, maršale.

Čovek iz Misurija je posmatrao ispitivački neobuzdanog mladića.

— Jeste li znali da je sudija Gardener u Šošonu?

Mladić odmahnu glavom. Onda je iznenada prebledeo i promucao:

— Prokletstvo, ne mislite valjda da sam ga ja ustrelio?

— Ne, kauboj, ja to ne mislim. Osim toga, ubijen je nožem, a ne ustreljen.

Istini za volju, maršal nije ni jednog trenutka ozbiljno sumnjao ni u bogatog rančera Frederika Astora, a kada je video lice Džeka Zarbela, bilo mu je jasno da ni mladić nije počinio zločin.

Pre nego što je izašao iz kuće porodice Danbridž, rekao je, kao uzgred, preko ramena:

— Nego, Džek, vaš otac vam poručuje da se bez svog brata Čarlija ne vraćate na ranč.

Ogorčeno lice mladog kauboja na jednom se ozari... Široko se osmehnuo:

— To je rekao? Zar je stari panj to doista kazao? Hvala, maršale, to je prijatna vest. Veliko hvala, mister Danbridž, na gostoprimstvu. Do, viđenja Silvija! — Potrčao je kroz hodnik, zamakao u dvorište i već nekoliko minuta kasnije grabio je na leđima svog konja glavnom ulicom.

Ubica sudije Gardenera bio je još uvek na slobodi.

Vajat Erp je sedeo sa svojim prijateljem Holidejem u pansionu, kada je mali čovek, u iznošenom odelu, prišao njihovom stolu.

— Izvinite, maršale, što vas uznemiravam, ali treba nešto da vam saopštim. Zovem se Hali. Frek Hali. Ja sam učitelj i propovednik. Još moj pokojni otac...

— Šta vas je dovelo k meni, mister Hali? — prekinuo ga je maršal, osećajući da se učitelj sprema na dugu i veoma opširnu priču.

— Radi se o Džefersonu Mabilatu. Ja sumnjam na njega da je ubio sudiju Gardenera...

Ispričao je maršalu dugu priču o tobožnjem lupežu Mabilatu, koji je sasvim sigurno proveo već mnoge godine iza zatvorskih rešetaka.

Dvojica prijatelja iz Dodž Sitija dala su se u potragu za tim Mabilatom i utvrdila tačno tri sata kasnije da su toliko vremena izgubili uzalud. Učitelj nije trpeo tog momka, jer je bio siromašan i nije imao baš velike izgleda da se bilo kada obogati i jer je bio dovoljno drzak da baci oko na Halijevu ćerku!

Kada su se vratili u glavnu ulicu, Holidej se nasmeja.

— Jedina mi je uteha da ćerka tog blesavka voli mladića, da je zaljubljena u njega. Ta će se udati za Mabilata, pa taman njen stari umro za predikaonikom...

U toku dana ih je još nekoliko ljudi zadržavalo raznim značajnim saopštenjima i opteretilo nepotrebnim i nekorisnim traganjima.

No to je bila maršalova dužnost, da sasluša svakoga ko bi ga uputio na kakav bilo trag.

Uveče tog dana je Vajat Erp sazvao gradski savet i tražio da izabere novog šerifa.

Kandidata nije bilo mnogo. Tre-

balo je samo odlučiti se između dvojice. Obojica su dobila isti broj glasova. Jedan od kandidata je bio kovačev sin, mladi Džoni Grin, koga je Vajat priželjkivao za čuvara zakona, a drugi krupan mišićav mladić, po imenu Bili Silverston, koji se i ranije trudio da dobije mesto šerifa.

Tek posle trećeg ponovljenog glasanja visoki Silverston je pobedio sa nekoliko glasova razlike. Iako to maršalu nije bilo po volji, dobio je šerifsku zvezdu. Istog časa je počeo da se ponaša nadmeno i razmetljivo.

Dok Holidej, koji se nalazio sa maršalom u gradskoj većnici, progura se do izlaza i reče:

— Sada mi je potrebna jedna rakija. Posle toga bih se rado vinuo u sedlo i odjahao u Kanzas.

— Zbog čega? Pa još nije nađen ubica sudije Gardenera.

— Tačno. Ali, da li je sada još uvek vaša dužnost da tragate za ubicom? Zar se ovaj vrli novi šerif ne bi mogao time pozabaviti? Ponaša se kao da ga je već pronašao. Zar niste juče sami kazali da je krajnje vreme da se vratimo kući?

— Tako je, ali kada sam vam to kazao, sudija je još bio živ!

Holidej se podsmešljivo osmehnu.

— Ol rajt, tako nešto sam i slutio. Zbog toga sam, dok ste vi gubili vreme u razgovoru sa gradskim ocima, malo skoknuo do zatvora i prisluškivao šta se tamo priča. Sve

mi se čini, onaj Pitkin ima dosta stvari koje može da ispriča. Na primer, obavestio je ostale zatvorenike da kandidat za šerifa, Silverston, ima brata razbojnika, koji se nalazi blizu, u Glenvud Springsu. To je jednoruki Frenk Silverston. Verovatno ima i drugih kandidata za čuvare zakona, kojima su braća razbojnici, ali taj Frenk Silverston se uvek pojavljuje gde izbiže neka gužva. Pitkin je, osim toga, rekao da se braća vole i slažu i da bi Bil, ako hoće da sačuva položaj šerifa, ukoliko, naravno, bude izabran, morao da se kloni brata Frenka.

Vajat Erp ode u dvorište Berklej pansiona i daje dečaku, koji je radio u štali, mig.

— Mog konja, Ben!

Holidej ga pogleda iznenađeno. Onda doviknu Benu:

— I mog takođe!

Mrak se već spuštao, kada su dva jahača napuštala grad. Jahali su prema Glenvud Springsu. Kada je Holidej ocenio, kuda su se uputili nasmešio se.

— Pruža nam se prilika da obavimo najveći posao, koji se uopšte može obaviti. Nije važno koliko treba uložiti u to. Ako nam sutra, na primer, kuvarica u pansionu bude kazala da je negde u Čejeni ili u Santa Fe, na primer, neki pacov sumnjiv i da smatra da je on usmrtio sudiju, kladim se u sedlo da ćemo tamo odjahati.

U Glenvud Springsu je noćni život bio u punom jeku.

U krčmama je vrililo kao u kotlu. Glavnom ulicom su se kotrljale kola. Ljudi sa obližnjih farmi i rančeva bodrili su konje glasnim povcima, kako bi što pre stigli na zabavu. Topot kopita je odjekivao.

U salunu Ernija Parkera je bilo izuzetno živo.

— Pogledaćemo malo unutra — rekao je Erp.

Holidej upita:

— Vi ili ja?

— Ja ću ući na glavna vrata.

Kockar je odmah shvatio. Kliznuo je iz sedla, prebacio uzde preko prečke odmah do maršalovog konja i nestao u mraku.

Maršal uđe u krčmu.

Zapahnu ga duvanski dim i miris jevtinog viskija. Krčio je s mukom put do šanka.

Krčmar ga je odmah prepoznao. Zelenom keceljom je obrisao znoj sa čela i promrsio:

— Prokletstvo, ovde se sprema neka gužva. Došao je Vajat Erp.

Maršal se nađe nad šank i upita ga šapatom:

— Gde mogu da nađem Frenka Silverstona?

— Frenkija? — krčmar se nakašlja i ispod oka pogleda čoveka, koji je odmah uz maršala stajao za šankom.

Čovek iz Misurija je munjevit

reagovao. Naglo se okrenuo i ugle-
dao pred sobom jednorukog.

Bio je to čovek oštarih crta, mršav
i visok. Žučkaste oči delovale su
umorno i suzno.

— Helo Frenk!

Oslovljeni se nije pomakao. Ne-
tremice je posmatrao maršala Erpa.
Bio je podozriv.

— Prenosim ti pozdrave od Bila,
Frenki. On je pre nekoliko sati iza-
bran za šerifa u Šošonu.

Ova novost kao da nije zanimala
jednorukog. Konačno je odlučio da
ipak nešto kaže:

— Šta vi hoćete?

Erpov pogled je kliznuo niz Fren-
kijevo telo sve do opasača, tražeći
uzalud revolver.

Umesto njega, u pojas mu je bio
zadenut nož na levoj strani.

Pogled čuvara zakona postao je
tvrd.

— Gde ste bili noćas, Frenk Sil-
verston?

— Znae to veoma dobro. Na As-
torovom ranču, sa braćom Zarbel.

— A posle toga? — pitao je mar-
šal, ne ispuštajući ga iz vida.

Na to je Frenk ustuknuo tako
brzo, kako niko ne bi poverovao da
je u stanju.

Oštro sečivo bljesnulo mu je u
levoj ruci.

Vajat Erp je ostao da stoji sasvim
mirno. Samo mu je šaka lebdela na
držkom revolvera.

— Mogao bih vas sada ustreliti,

Frenk Silverston. Potegli ste nož
na mene!

— Mogli ste, da ste mogli —
rugao se lupež. — No, prekasno je,
maršale. Na Astor ranču ste nas iz-
nenadili neočekivanim prepadom.
Ovde će stvari uzeti drugačiji tok.

Sve se odigralo takvom brzinom,
da su se gosti u krčmi kasnije pitali
kako se uopšte sve zbilo.

Lokalom je odjeknuo pucanj.
Oštro sečivo izlete iz Frenkove ru-
ke.

Maršal je držao revolver koji se
pušio. Silverston je privukao ruku
uz telu i u sledećem trenutku mu se
u ruci našao drugi, još opasniji, mek
sikanski nož.

Sada su odjeknula dva pucnja —
istovremeno.

Jedan je ispalio Vajat, a drugi
kockar, koji se stvorio na sporednom
ulazu iz dvorišta.

Silverstona su razoružali. Vrištao
je tako, da se lokal prolamao, jer
su ga oba metka pogodila u šaku.

Gust barutni dim se sporo raz-
ilazio.

Maršal iz Dodž Sitija je stajao
uspravljen ispred razbojnika.

— Frenk Silverston, uhapšeni ste
pod sumnjom da ste izvršili ubistvo!

Za trenutak je u krčmi vladala
grobna tišina.

Onda pogođeni promrsi kroz zube:

— Bio je to Bil... Bil... Zašto
da on dalje živi, kada sam ja do-
krajčen? Gardener je znao suviše

o nama. Još iz Denvera. On nikada ne bi dozvolio da bilo ko od nas dvojice negde dobije posao.

— Zbog toga ste, dakle, u toku noći odjahali u Šošon i javili vašem bratu da će sudija doći.

— Nisam znao da dolazi u Šošon. No, Bil je to odnekud pročeprkao. Pitkin mu je to saopštio za naknadu od pedeset dolara...

Odjahali su natrag u Šošon.

Dok Holidej je ostao napolju kod ranjenog Frenkija, koga je još u Glenvud Springsu previo. Maršal je ušao u šerifsku kancelariju, u kojoj se već razbaškario novi čuvar zakona.

Tamo se okupio veći broj građana, kojima je on, razmećući se, pričao kakve će sve mere i promene uneti u Šošon. Pomenio je da ima u vidu i novog predsednika opštine.

— Vašeg brata Frenkija, verovatno — ubacio je maršal s vrata.

Bil Silverston se naglo okrete i pogleda marsala kao divlja zver, uhvaćen u klopku.

— Erp? Vi?

— Da, Bili. Hteo bih da vam prenesem pozdrave.

— Pozdrave?

— Da, od Frenka.

— O?

— A i od sudije Gardenera, takođe!

Novi šerif se podiže tako naglo, da je prevrnuo mastionicu. Tamna tečnost razilazila se po stolu. Des-

nica mu se nalazila iznad drške koluta.

— Šta hoćete? — pitao je izobličena lica.

— Hteo bih da saznam ko je udesio sudiju? Vi ili Frenk?

Lice Bilija Silverstona, koje je do tog časa bilo crveno, dobilo je zelenkastu boju. Delovao je zastrašujuće.

— Pitkin, ta svinja! — psovao je. — On me je odao! Trebalo je da ga zbrišem sa zemlje!

— Dakle, vi ste!

— Ne, ne! To je učinio Frenk! — urlao je Bil iz sveg glasa.

— Ne! — čuo se sada povik sa ulice. — On laže! On je ubio sudiju! Mojim nožem! Ja nisam hteo!

Bil se u jednom skoku bacio kroz prozor. Maršal je u sledećem trenutku bio na tremu.

Meci su sevali kroz mrak.

— Umri, pseto! — vikao je Bili Silverston, pucajući na svog rođenog brata.

Teški bantlajn specijal se oglasio i ubica sudije se našao na zemlji.

Bil Silverston je istoga dana, kada je postao šerif u Šošonu, platio životom ubistvo sedokosog sudije Gardenera.

U malom gradu je ponovo zavladao mir. Kovačev sin je bez ponovnog izbora postavljen za šerifa.

Sve razbojнике, koji su se zatekli u zatvoru, stigla je zaslužena kazna.

Posebno podmuklog Aleksandra Pitkina.

Sledećeg dana je u grad stigao sudija Džeferson i obećao maršalu da će urediti nesuglasice koje postoje između Frederika Astora i drugih rančera.

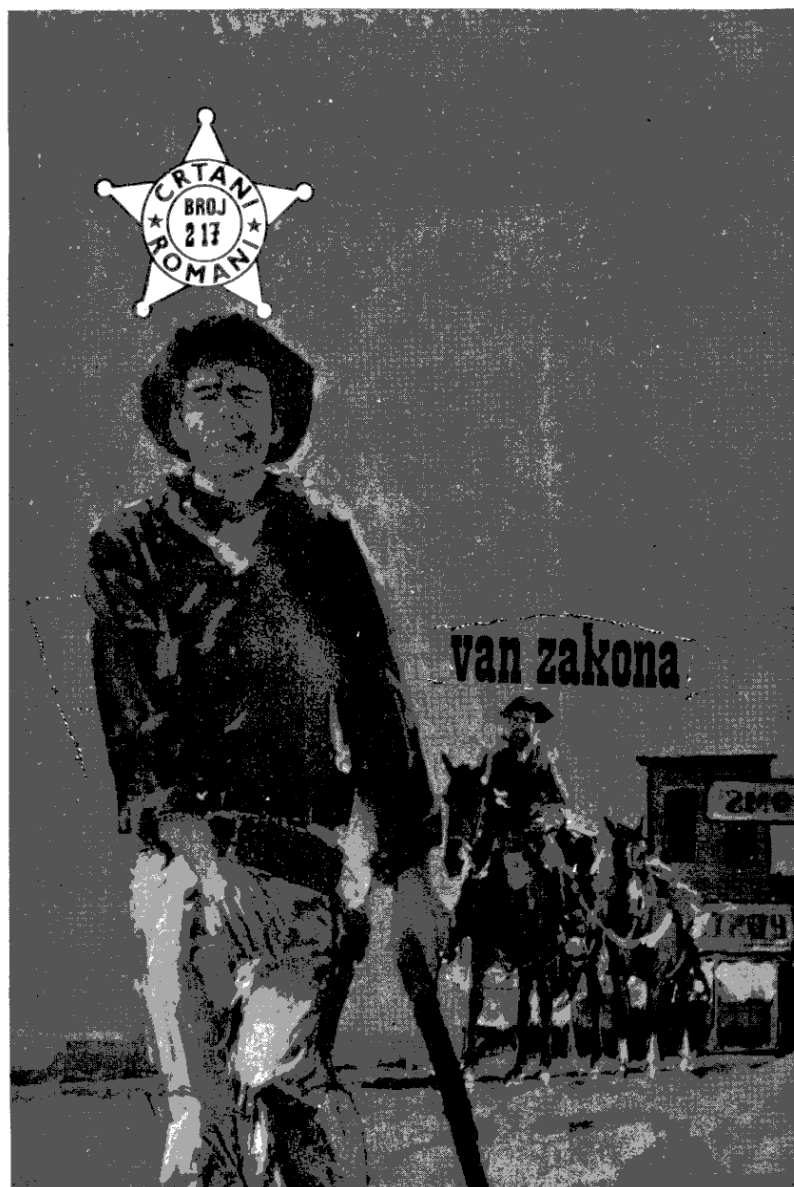
— Možete sasvim mirno da jašite za Kansas — govorio je sudija. Do-

vešću ovde sve u red. Ni čovek kakav je Frederik Astor neće moći da me omete u tome, niti utiče na mene...

— U to nisam baš tako siguran — primeti Dok Holidej.

Bili su već izmakli iz grada kada se maršal još jednom okrenuo da vidi En Berklej koja mu je mahala.

KRAJ



VELIKA NAGRADNA IGRA
SA „CRTANIM ROMANIMA” U
SJEDINJENE DRŽAVE!

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**VAJAT ERP**

BROJ: 85

CENA 2 D



Vinčesterka, 64'

DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca 18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.

1. oktobar 1970.